

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 30 (1485) 1978 LIEPA - JULY 27

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

25 ct.

Nuteisė ir save

Laisvojo pasaulio žmonės nelengva sujaudinti — jie yra pripratę prie visokių sensacijų, didelių nelaimių, juoba, kad tai vyksta kažkur toli — jų neličia. Reikia nemažą sukrėtimą laisvojo žmogaus dėmesiai pagauti. Pvz., kai spauda skelbia, kad Gulago salyne yra kalinimai tūkstančiai nekaltų žmonių, laisvasis pasaulis nesijaudina. Kai Afrikos šalyse žūsta šimtai ir tūkstančiai gyventojų vietinėse kovose, vakariečiai taip pat tyli. Juk visa tai vyksta toli nuo mūsų... Dėlto nuostabu, kad europiečius ir amerikiečius sujaudino pastaruoju metu trys pavardės, būtent, Ščaranskio, Ginzburgo, Petkaus. Jų nuteisimas ilgų metų kalėjimu bei sunkių darbų stovyklomis pagavo laisvojo pasaulio dėmesį ir sukėlė plataus protesto bangas. Mat, visi labai akivaizdžiai pamatė, kad Maskvos teismas nubaudė nekaltus žmones, kovojančius už žmogaus teises, pripažintas ir sovietinės konstitucijos, patvirtintas Helsinkio akto. Laisvajame pasaulyje žodžio, apsisprendimo, sąžinės bei religijos laisvė yra savaime suprantamas dalykas, ir niekas už tai nebaudžia. Juk negalima bausti žmogaus už tai, kad jis kvėpuoja, kitaip tariant, negalima bausti jo už naudojimąsi prigimtinė savo teise. Tai kaip tik ir įsivaidina laisvąjį pasaulį. Kai žmogus netenka net viso savo turto, jaučiasi nuskriaustas, bet nenužmogintas, tačiau kai jis netenka pagrindinių savo teisių, lieka nužmogintas.

TOKIAIS atvejais, kai galingos valstybės teismas nubaudžia nekaltą asmenį ir jį nužmogina, išskyla aiškūs išidėmetinas paradoksas: toks teismas pasmerkia pats save ir padaro herojumi nuteistąjį. Sakoma, rašytojas su kiekvienu savo kūriniu atsiduoda visuomenės teismui. Ši tiesa dar ryškiau pasitvirtina maskvinio teismo atveju. Visuomenės akys Viktoras Petkus, Aleksandras Ginzburgas ir Anatolijus Ščaranskis tapo didvyriais, o maskvinis teismas, atstovaujantis totalistinei sistemai, atsidūrė nusikaltėlio suole. Mat, visuomenės teismas vadovaujasi ne kurios nors diktatūros, valdančios partijos, o absoliutinio teisingumo dėsniais. Dėlto visi totalistinių sistemų teisėjai yra ne teisingumo, o brutalios, savanaudiškos valdžios vykdytojai, prisidengę įstatymo skraiste. Jie yra maži totalistinės sistemos rateliai, kurie sudyla bei sunyksta drauge su sistema. Tokių teisėjų pavidars bus arba užmirstos, arba įrašytos į nusikaltėlių sąrašus, kurie savaime įsivaidina kaip gėdos puslapiai. Tuo tarpu jų pasmerkimo kovotojai, laikinai suniekinti bei nužmoginti, žėres istorijos puslapiuose kaip didvyriai, kovoję gerą kovą. Juose bus neabejotinai įrašytos pavardės tokių dabarties kovotojų ir kalinių, kaip Viktoras Petkus, Nijolė Sadūnaitė, Petras Plumpa, Jaugelis, Vladas Lapienis, Ona Prancūnaitė, Balys Gajauskas, Sergiejus Kovaliovas ir daugelis kitų.

KREMLIAUS valdovai praityje, reikia pripažinti, yra parodę nemažai sumanumo santykiuose su laisvuuoju pasauliu. Nekartą jie yra apstėję vakariečius sumaniais ėjimais. Betgi ši kartą jiems nepavyko — padarė didelę klaidą, pasmerkdamai Petkų, Ginzburgą, Ščaranskį, Lukianenką ir kitus disidentus. Jų skaičius yra palyginti labai mažas, ir tokio koloso kaip totalistinė Sov. Sąjunga sugriauti negali. Išėjimas su artilerija prieš neramius žvirblius yra perdėtas jėgos demonstravimas. Jis totalistinio režimo nė kiek nesustiprina, bet daug simpatijų laisvajame pasaulyje prarado. Jeigu jau net ištikimoji Prancūzijos kompartija pasisakė prieš tokią Kremliaus taktiką, ką kalbėti apie nekomunistus! Tokiais teismais, kaip Petkaus, Ščaranskio, Ginzburgo, Lukianenkos, Kremliaus atskleidžia pačią blogiausią komunizmo pusę, atstumiančią net komunistus. Tuo būdu visi atvirai pamato, kad Stalinas tebėra gyvas su visu savo brutalumu. Daug gudresni buvo ankstesnieji Kremliaus ėjimai — siūsti disidentus užsienin. Čia jie pradžioje pakalba, parašo, bet be savo krašto bazės išsisemia ir netenka turėtos disidentinės jėgos. Taip, klaidos Kremliaus gali būti fatališkos, bet mums tuo tarpu jos yra skaudžios, nes kopia į gyvą lietuvių tautos organizmą, išplėšia dinamiškiausius jo narius, smaugia visą tautą kartu su kitomis. Vis dėlto žinome, jog kiekviena kova pareikalauja ir aukų, tačiau galutinis laimėjimas niekad nebūna budelio pusėje.

KANADOS ĮVYKIAI

“Jei perbrangūs kopūstai...”

Premjeras P. E. Trudeau ekonominėje konferencijoje Bonnoje išspareigojo šiemetinių ekonominių Kanados pajėgumą padidinti 5% be jokių ypatingų biudžetinių priemonių. Spauda tokią jo pažadą sutiko skeptiškai, remdamasi sausiais faktais. Ekonominis Kanados pajėgumas pirmajame 1978 m. ketvirtyje paauogo tik 2,8%, sezoniniu masteliu matuojamas nedarbas jau ketvirtą mėnesį siekia 8,6%, o infliacija birželyje pakilo iki 9,2%. Daug kam atrodo, jog geriausiu atveju ekonominis ūgtelėjimas šiemet tegali pasiekti apie 4%. Kanados konferencijos taryba pranašauja nedarbo padidėjimą 1979 m. iki 9,1%. Kaltė dėl infliacijos daugiausia tenka jautienos, bulvių ir daržovių pabrangimui net 2,2% birželio mėnesį. Nuolatini maisto gaminių kainų kilimą liudija 1971 m. pradėti ty-

rimai su kaikiuriais jų pavyzdžiais. Tie gaminiai tada kainavo \$10, o dabar jau kainuoja \$17.50. Dėl jų į nemalonų ginčą įsivėlė ir Kanados finansų min. J. Chretienas, Montrealyje prasiitaręs: “Jei kam perbrangūs kopūstai, tegu perka kitas daržoves...” Dienraštis “The Toronto Star” tuojau apskaičiavo, kad J. Chretienas už savo mėtinę \$59.000 algą su daline pajamų mokesčio nuolaida kasmet dar gali nusipirkti 151.000 kopūstų galvų. Tačiau kiek yra kanadiečių, per metus gaunančių tokių atlyginimų? Patarimas kopūstus pakeisti kitomis daržovėmis nelabai praktiškas, nes jos taip pat yra gerokai pabrangusios. Dienraštis daro išvadą, kad toks J. Chretienas patarimas iš tikrųjų reiškia jo kapitaliaciją Kanados ekonomijos reguliavime finansinėmis biudžeto priemonėmis. (Nukelta į 6)

Sėkminga buvo Toronto lietuvių rengta demonstracija, protestuojanti prieš Viktoro Petkaus ir kitų disidentų nuteisimą Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. Viršuje — kalba Ontario vyriausybės ministeris L. GROSSMANAS gausiai miniai; apačioje — vienas iš daugelio plakatų

Nuotr. S. Dabkaus

Milijoninis miestas protestuoja

Viktoro Petkaus nuteisimas Vilniuje sujaudino išeiviją • Lietuvių rengtoje demonstracijoje Toronte dalyvavo apie 1000 asmenų • Toronto miesto taryba priėmė protesto rezoliuciją

Pirmosios žinios, pasiekusios Kanadą iš Maskvos, kalbėjo tiksliai apie A. Ščaranskio ir A. Ginzburgo nuteisimą. Netrukus išskilo ir Lietuvos disidentų V. Petkaus pavardė, kuris buvo teisiamas Vilniuje. Pradžioje jo pavardė buvo mažai minima, o ir žinios apie jį buvo šykščios. Tiksliai kiek vėliau ir V. Petkaus pavardė pradėta minėti greta kitų dviejų disidentų. Matyt, ir spaudos agentūros dar neturėjo tikslių žinių apie jį. Vėliau iš Reuterio agentūros pranešimo aiškėjo, kad Lietuvos Helsinkio grupės narys E. Pinkelšteinas telefonu pranešė, jog V. Petkui paskirta trejų metų kalėjimo bausmė, septynerių metų lagerio ir penkerių metų tremties. Taip ši bausmė prisidės prie V. Petkaus anksčiau atkalėtų 12 metų.

Pasklidus šiai žinia, lietuviuose kilo spontaniška reakcija — tuojau protestuoti, juoba, kad žydai tokią demonstraciją Toronte, Montrealyje ir kitur jau buvo surengę. Buvo sudarytas komitetas, kurį galėtume pavadinti Lietuvių Komitetu už Žmogaus Teises. Kadangi laikas buvo labai trumpas, šis komitetas veikė žaibiškai ir per 4 dienas suorganizavo labai sėkmingą protesto demonstraciją.

Prie miesto rotušės

Liepos 20, ketvirtadienį, 6.30 v.v., jau pradėjo rinktis lietuviai į Nathan Phillips aikštę su plakatais ir juodomis vėliavomis. Apie 7 v.v. jau keli šimtai lietuvių išsiriakė pradėjo žygiuoti aplink aikštę, stebint gausiais kitataučiais. Jie skaitė gausius plakatų įrašus, reikalaujančius laisvės V. Petkui. Pz. viename plakate buvo įrašyta: “Stalinas prisikėlė, žmogaus teisės mirė”, kitame — “Sovietai yra naciai”, trečiame — “Laisvė Lietuvai” ir t.t.

Atėjus laikui, demonstrantai susirinko ties paruošta kalbėtojų tribūna. Pirmoji prabilo KLB visuomeninių reikalų pirmininkė, trumpai nusakydama demonstracijos tikslą ir pakviestą dalyvauti Toronto miesto tarybos narį T. O'Donohue. Pastarasis pranešė, kad prieš keletą minučių miesto taryba priėmė rezoliuciją, pasmerkiančią V. Petkaus ir kitų disidentų nuteisimą. Rezoliucija buvusi priimta vienbalsiai ir būsimanti pasiųsta sovietų ambasadai Otavoj. Tuo būdu Toronto miestas oficialiai pareiškė savo protestą prieš nekaltų žmonių baidymą ir nepaisymą žmogaus teisių. Už tai gausi minia ilgai plojo vadovybei miesto, kuriame gyvena apie 10.000 lietuvių.

Zymus teisininkas

Antruojų prabilo Ontario piliečių teisių gynėjas didis lietuvių bičiulis Arthur Maloney, ką tik grįžęs iš kelionės po Sov. Sąjungą. Ten jis lankėsi kaip Kanados teisių atstovas ir susitiko su disidentų žydų atstovais, stengdamasis rasti būdą jiems padėti. Taipgi jis kalbėjosi ir su sovietų pareigūnais, kurie, išgirdę apie piliečių teisių gynimą Kanadoje, pareiškė: “Mes tuos dalykus tvarkom daug paprasčiau — pasiunčiam į darbo stovyklas.” A. Maloney savo kalboje pareiškė esąs sukrėstas V. Petkaus nuteisimo bei sovietinio teismo sprendimo. Esą, jei teismas taip pasiūlytų Kanadoje, teisėjai tučtuojau būtų pašalinti iš pareigų. V. Petkaus teismas buvęs grynas farsas. Kalbėtojas, trumpai apibūdinęs sovietinę Lietuvos okupaciją, išreiškė viltį, kad jai (okupacijai) ateis galas.

Naujųjų demokratų partijos ir Ontario parlamento narys dr. J. Duskas, gimęs Lydoje, bet kaip ateivis jaunes į politinį

krašto gyvenimą, išreiškė savo solidarumą su demonstracijos tikslais, kaip psichiatras smerkė sovietinius metodus žmonių kankinimui ir ragino visus veikti vieningai per Jungt. Tautas, kad žiaurus sovietų elgesys būtų pakeistas.

Reikalauti iš vyriausybės

Kanados Baltiečių Federacijos pirm. L. Leivat pareiškė: “Petkaus įkalinimas yra visų nubaudimas”. Jisai siūlė reikalauti Kanados vyriausybę, kad gintų V. Petkaus ir kitų disidentų žmogaus teises šiais būdais: pasiūlyti disidentams politinę globą Kanadoje, pasiųsti iš olimpiados Maskvoje, atsisakyti kultūrinių mainų ir peržiūrėti atolydžio politiką.

Liberalų partijos atstovė M. Campbell pabrėžė reikala sudaryti bendrą laisvės frontą Jungtinėse Tautose. Toronto miesto tarybos atstovas, kandidatas ir burmistras, D. Smith pareiškė savo solidarumą su demonstrantais ir priminė, kad rusai skelbia viena, o daro kita.

Bene daugiausia dėmesio susilaukė Kanados Žydų Kongreso atstovas Jack Katz. Jis kalbėjo su dideliu užsidegimu ir ragino reikalauti, kad žmogaus teises stipriau gintų premjeras P. E. Trudeau, kuris pasirašė baigiamąjį Helsinkio aktą Kanados vardu. Žmogaus teisių apsauga esą pirmoje eilėje vyriausybės pareiga.

Ukrainiečių kongreso sekr. Y. Shymko ugningoje kalboje taip pat reikalavo stipresnės akcijos iš vyriausybės, kuri įsileidžianti marksistus iš P. Amerikos, varžanti P. Afrikos sportininkus, bet nieko nedaranti sovietų disidentams padėti kovoję už žmogaus teises turinčios dalyvauti visos tautybės.

(Nukelta į 8 psl.)

Pasaulio įvykiai

EKONOMINĖS PROBLEMOS V. VOKIETIJOS SOSTINĖJE BONNOJE svarstė JAV, Kanados, Japonijos, Prancūzijos, Britanijos, Italijos ir V. Vokietijos vyriausybės vadai. Tai buvo jau ketvirtoji tokia konferencija nuo 1975 m. Pagrindinis dėmesys teko silpnėjančiam amerikietiškam doleriui. V. Vokietijos kancleris H. Schmidtas dėl dolerio vertės kritimo kaltina perdidelį naftos įsivežimą į JAV, o prez. J. Carteris kaltininku laiko V. Vokietijos ir Japonijos gaminių eksportą, gerokai prašokantį importą iš JAV. Konferencijoje šiuo klausimu buvo padarytas kompromisinis sprendimas. Prez. J. Carteris išspareigojo iki 1985 m. naftos importą sumažinti kasdien po 2,5 milijono statinių. Kanados premjeras P. E. Trudeau pasižadėjo siekti 5% metinio ekonomijos

augimo, V. Vokietijos kancleris H. Schmidtas — dabartinį augimą padidinti 1%, Japonijos premjeras T. Fukuda — 1,5%. Tikimasi, kad paspartintas ekonomijos augimas ne tik parūpins naujų darbų, bet ir leis importuoti daugiau amerikietiško gaminių. Sekanti konferencija bus surengta 1979 m. Bonnoje taipgi buvo priimtas svarbus nutarimas kovai su teroristais, ypač tais, kurie grobia lėktuvus, išstatydami pavojų keleivių gyvybės. Konferencijos dalyviai žada nutraukti orinį susisiekimą su tokiomis valstybėmis, kurios suteiks globą lėktuvų grobėjams. Ši nutarimą su dideliu pritarimu sutiko lakūnų organizacijos kaip veiksmingą priemonę terorizmui sustabdyti.

Lankėsi V. Berlyne

J. Carterio ir H. Schmidto susitikimas turėjo ir kitą tikslą — išlyginti 1976 m. prasidėjusią asmeninę įtampą, kurią sukėlė nediplomatiškas H. Schmidto pareiškimas prieš pat prezidentinius rinkimus, pageidaujantis respublikininko G. Fordo pergalės. Atrodo, ši kartą draugiškumas buvo atstatytas. Abu vadai skirtingais lėktuvais nuskrido į V. Berlyną, pabrėždami šios miesto dalies priklausomybę Vakarams. R. Vokietija į kanclerio H. Schmidto pasirodymą V. Berlyne tuojau pat reagavo susisiekimo su V. Vokietija sulėtinimu savo greitkeliuose. Ji taipgi kalkėmis uždangė antikomunistinius šūkius didokame Berlyną dalančios sienos ruože, kur buvo numatytas J. Carterio atsilankymas. Pastarasis šį komunistų mostą panaudojo žmogaus teisių propagandai taiklia pastaba: kai V. Berlyne prieš 15 metų lankėsi prez. J. F. Kennedys, šūkių ant sienos buvo uždegti medžiagos gabalai, tačiau komunistai ir tada, ir dabar neįstengė paslėpti pačios sienos. O ji kaip tik ir liudija, kad R. Vokietija nesiskaito su žmogaus teisėmis.

Spaudimas Maskvai

Reaguodamas į disidentų teismus Sovietų Sąjungoje, prez. J. Carteris sustabdė elektroninių “Sperry Univac” skaitytuvų pardavimą TASSO agentūrai ir įvedė kontrolę technologiniams įrenginiams, susietiems su naftos pajieškoms bei jos gamyba. Juos dabar bus leidžiama parduoti sovietams tik su specialiu

paties prezidento sutikimu. Šie varžtai greičiausiai palies ir \$144 milijonų vertės fabriką, kuris Sovietų Sąjungoje būtų gaminęs grąžų galus naftos pajieškoms. Sovietai taipgi norėję įsigyti elektroninius skaitytuvus ir 1980 m. olimpiadai. Prez. J. Carteris pabrėžė, kad amerikiečių dalyvavimas olimpiadoje priklausys nuo jų olimpinio komiteto.

Dar viena auka

Gorodnios mieste pasibaigė ukrainiečio advokato Levo Lukianenkos byla, papildžiusi teismų prieš disidentus sąrašą. L. Lukianenka buvo įsteigęs ukrainiečių grupę, sekusią Helsinkio susitarimų pažeidimus. Jis gavo lygiai tokią pačią bausmę, kaip ir Vilniuje nuteistas V. Petkus — 10 metų kalėjimo ir 5 tremties. “London Sunday Times” laikraščio pranešimu iš Maskvos, bylos dabar gresia trims Helsinkio grupių nariams — ukrainiečiams Vasilijui Civui, lietuviui kun. Karoliui Garucui ir žydai Leonidui Volvovskui. Vienas sovietų milicininkas, Maskvoje saugantis įėjimą į JAV ambasadą, užpuolė politinio skyriaus diplomata R. Smithą, einantį ambasadon, ir nuplėšė švarko rankovę. Užpuolimas įvyko ambasados ribose, kurios laikomos JAV teritorija. Galimas dalykas, milicininkas barzdotą diplomata palaikė Sovietų Sąjungos piliečiu, tačiau užpuolimas taipgi galėjo būti ir milicininko kerštu R. Smithui už A. Ščaranskio bylos sekimą.

Žodingas negras

Prez. J. Carteris, atsidėkodamas negrams už jų balsus, JAV ambasadoriumi Jungtinėse Tautose paskyrė negrą A. Youngą, kuris savo arogantiškais pareiškimais jau nekartą pasitaravo Amerikos priešams. Komentuodamas A. Ščaranskio ir A. Ginzburgo bylas, jis teigė prancūzų laikraščio “Le Matin” korespondentui, kad ir JAV yra šimtai, o gal net ir tūkstančiai politinių kalinių. Dėl šio melagingo ir skandaliną netaktiško pareiškimo A. Youngas susilaukė papeikimo iš prez. J. Carterio ir valstybės sekretoriaus C. Vance, bet nebuvo atleistas iš pareigų. Prez. J. Carteris mato A. Youngo pasirinkimu padarytą klaidą, tačiau nedrįsta jos atitaistyti, bijodamas netekti negrų balsų.

Šiame numeryje:

Nuteisė ir save

Viktoro Petkaus teismas — totalistinės sistemos pasmerkimas

Milijoninis miestas protestuoja

Toronto miesto rezoliucija ir lietuvių demonstracija

Opusis klausimas ir sunkus dialogas

Vėl suaktualėjo lietuvių-žydų klausimas bei dialogas

Kas naujo pas mokytojus?

Lituanistinių mokyklų mokytojų studijų dienos

Sustojo laikas...

Atsisveikinant su a.a. kelionėje žuvusia S. Grigaitiene

Nepasiduoti pagundai, bet ir nenumoti ranka

Dr. A. Stromas apie egzilinės vyriausybės sudarymą

Bendruomenės seimo nutarimai

PLB seimo gairės, apimančios visą išeivijos gyvenimą

Iš anksto svarstyti repertuarą

Pokalbis su muzikos profesoriumi Vyta. Marijošiumi

Kanados skulptorių parodoje

Rašo vienintelis joje dalyvavęs skulptorius — dail. Dagys

Lituanistinis seminaras artėja

Naujausios informacijos studijuojančiam jaunimui

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Sustojo laikas...

A.a. Stasė Grigaitienė išlydėjus į amžinybę

Stasei su vyru Kęstučiu birželio 28 d. grįžtant iš Floridos, kur praleido žiemos metą, ir vos įvažiavus į Kanadą (10 mylių nuo Windsor) įvyko automobilio nelaimė. Joje ir žuvo Stasė Grigaitienė.

Laidojimo koplyčioje jos karstas skendo gėlėse. Budėtuvėse gausus būrys lankytojų, vadovaujami kun. P. Ažubalis, kun. J. Gasūnas, kun. J. Vaišnys, S.J. kun. P. Baltakis, OFM. Pamaldose dalyvavo daug gimininių (vien atžalyno 25 asmenys), bičiulių ir šiaip tautiečių. Jos žemiški palaikai buvo palaidoti Anapilio kapinėse.

A.a. Stasė buvo gimusi 1903 m. lapkričio 24 d. Liepojoje. Augo su trimis sesutėmis. Mokslus ėjo Telšiuose. Atsikuriant Lietuvos valstybei, įsijungė į kūrinybį švietimo darbą — tapo mokytoja.

1923 m. ištėkėjo už karininko Domo Kavaliausko, su kuriuo gyvendama Panevėžyje susilaukė dukters Aldonos. Seimyninis gyvenimas buvo trumpas, nes apmokymo metu, sprogus granatai, jos vyras Domas 1927 m. žuvo.

Likusi našlė, Stasė dirbo Panevėžio savivaldybės įstaigoje. Būdama socialia, įsijungė į šaulių sąjungą, karininkų šeimų bei labdaros draugijų veiklą. Aktyviai dalyvaudama šaulių s-gos veikloje, susipažino su tuo metu Panevėžyje apsigyvenusių teisininku Kęstučiu Grigaičiu, kuris buvo tautai pat aktyvus šaulys. Toji pažintis abiem buvo lemtinga: 1931 m. jiedu susituokė. Seimyninis gyvenimas buvo darnus ir laimingas.

A.a. Stasė buvo giliai religinga, o Kęstutis — liberalinių pažiūrų, bet meilė abudu nuteikė tolerancijos kryptimi. Lietuviškose šeimose yra daug pavyzdžių, kur įvairių pažiūrų partneriai šeimose darniai sugyvena.

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

Gausi Grigaičių giminė, kurios nariai aktyviai reiškėsi Lietuvos valstybės atkūrimo darbe, pasižymėjo tolerancija ir šeimynine darna. Patriarchas Jonas Grigaliūnas-Grigaitis, gilus patriotas ir kovotojas už socialinę lygybę, motina Monika — nuosirdi krikščionė vaikus išauklėjo patriotais, neklastiniais žmonėmis. Nežiūrint asmeninių nusiteikimų ta ar kita pasaulėžiūra kryptimi, gyvenime vadovavosi tolerancija. Tad Stasei, atliekant labdarinę

A.A. STASĖ GRIGAITIENĖ.

artimo meilės darbus, vyras Kęstutis buvo jos talkininkas, nes būdamas skautu nuo vaikystės dienų, laikėsi tų pačių principų — pagalbos artimui.

Pirmosios bolševikų okupacijos metu Lietuvoje Stasė, nekreipdama dėmesio į gresiantį pavojų, organizavo nedidelius ratelius ir pati rinko aukas tiems šeimoms nariams, kurių tėvai buvo bolševikų kalinami. Tai buvo pavojingas darbas, bet ji nesibaimino. Vėlinių dieną ji su savo motina Barbora Žilienė, moksleivių skautų padedamos, gėlėmis ir žvakutėmis taip papuošė Lietuvos karių kapus, kad susidarė didžiausia tautinė vėliava. Seimyniniame gyvenime su Kęstučiu susilaukė dukters Birutės (Spudienės) ir sūnaus Kęstučio.

Artėjant antrajai bolševikų okupacijai, Grigaičiai, žinodami jų žveriškumą, kaip ir daugelis kelių lietuvių, pasitraukė vargo keliu į tremtį. Pradžioje — į Vokietiją, o iš ten — į Kanadą.

Atsidūrus svetimame krašte, reikėjo pasirūpinti pragyvenimo ir vaikų išmoksinimo reikais. Problemos buvo laimingai išspręstos. Vaikai sukūrė savo šeimą: dukte Aldona ištėkėjo už Broniaus Vitkaus, dukte Birutė — už dr. Aleksandro Spudo, o sūnus Kęstutis vedė Lionę Bakaitę. Tėvai Grigaičiai susilaukė septynių anūkų. Visos šeimos darniai sugyvena ir yra lietuviškos.

Sulaukę pensininkų amžiaus, Stasė su vyru Kęstučiu žiemos metą praleisdavo Floridoje. Bet toks poilsiaujantis gyvenimas truko tik ketvirtą metų. Stasė atsisakė amžinajam poilsui — išvyko daug pasaulin, palikdama liūdinčius vyrą, vaikus ir anūkus. Iš jos seserų dar gyva liko Filomena Kupčiūnienė, gyvenanti Toronte.

Likusieji giminės ir artimieji linki jos vėlei amžinos laimės. B. Ž.

A. VITKIENĖ

Motinai mano

Aš braidžiojau rugienose, lieškodama mažų, nukritusių grūdų, ir dega, kaip žarijos, nuvarge, basos mano kojos, karštoje mano rankose rugiagėlių melsvi žiedai nualpsta, laukinių medžių šakose dejuoja ilgęys...

Bet aš jaučiu, kaip plaka tolumoje širdis tava, kaip liejasi karšta liepsna — lyg geležis, lyg plienas... Užsidega ugnim raudonas, vienišos aguonų galvos ir visa, kas nesuprantama, pavirsta mylinčia širdim.

Nes ji, o Viešpatie, manoji motina, ji mano kraujas — jaugus kaip granitas žemėje gimtų namų. Sustoja calandos ir grįžta meilė spindinti keliu, o stiprybė — plaukiančia vėsa srove iš jos akių.

Atversk senas ir nebaigtas skaityti knygas, motina mieloji, atversk storas maldaknyges auksiniais pakraščiais, lai driekiasi jų išmintis į mano karstas gyslas, o tamsa tegu tampa nuostabi šviesa.

Pavargę ir šalti mano delnai užsidega ugnim, ir aš jaučiu šviesą rankose tavųjų mielų veidų. Į mano gyslas vėsima gaivia tavoji meilė išsilieja laukinių kepančių sakų kvapu ir virpesių šventu...

Nulenkęs baltą amžinybės galvą sustoja laikas pagarbų tylio, pro šalį nužingsniuoją šešėlių vienuma, nualpusių laukų keliu sugrįžta saulė į namus.

S. Amerikos lituanistinių mokyklų mokytojų studijų dienu dalyviai Toronte. Jose dalyvavo ir kitų žemynų mokytojai

Nuotr. J. Kreilio

Opusis klausimas ir sunkus dialogas

Atsiliepiant į perdėtus žydų kaltinimus lietuviams

ANTANAS SKIRKA

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Mūsų kaimo centre nuo seno gyveno trys šeimos žydų. Visos trys turėjo po kelis hektarus žemės. Viena šeima turėjo krautuvėlę, antra — krautuvę ir alinę, trečia — traktierių. Vos grįžęs į savo ūkį, tuojau turėjau dėl visokių reikalų susitikti su vienu iš jų — Krištanskiu Mejeriu, kuris buvo apylinkei paskirtas komisaru (kažkas daugiau kaip buvęs nepriklausomybės laikų seniūnas ir daug didesnis apylinkei). Kitose apylinkėse buvo daugiausia žydai šiose pareigose.

Su "komisarų" K. Mejeriu buvome vienmečiai, gimę ir užaugę tame pačiame kaime, pradžios mokyklos mokslo draugai. Niekad gyvenime aš jam nebuvau padaręs ko nors blogo. Susitikdavom, pasikalbėdavom apie "gešeftą", pajuokaudavom, tai ir viskas.

Kai susitikom po daugelio metų, jis laikėsi šaltai, išdidžiai, nesiteikė net rankos ištiesti, kalbėjo iskančiu tonu ir, pasakęs kas jam tarnybiškai reikalinga, iš kambario demonstratyviai išėjo. Supratau, kad komisaro K. Mejerio jau esu pasmerktas.

Kitos dvi žydų šeimos, nors materialiai buvo daug silpnesnės, laikėsi korektiškai, tyliai, kaip ir ankščiau, palaikė gerus santykius su kaimynais ir vengė betkokių išsišokimų. Tad negalima kaltinti visų žydų kaip tautos — jų buvo ir labai gerų žmonių.

NKVD rankose

Man su šeima apsigyvenus ūkyje, po kelių dienų atvyko enkavedistai su komisaru K. Mejeriu, mane suėmė ir išvežė į Marijampolės NKVD patalpas. Čia daugiau kaip mėnesį buvau laikomas drabužių spintoje, įtaisytoje sienoje, arba po namu esančiame iki pusės sutromis apsemtame rūsyje, o naktimis tardomas ir mušamas. Tardė daugiausia vadinamasis NKVD viršininkas lietuvis (pavardės neatmenu), su mažomis pertraukomis sėdėjęs ankščiau kalėjime už komunizmą. Jo žmona buvo žydė. Visus nurodymus duodavo jo padėjėjas (kaip specialistas šioje srityje) ir faktinasis viršininkas NKVD karininkas, turįs kapitono laipsnį Rusijos žydas.

Tardytojas Lianskis

Antras, daugiausia mane tardęs, buvo vietinis žydas Lianskis (vardo neatsimenu, rodos, Moišė). Negaliu sakyti, kad jis man buvo žiaurus. Jis niekad manęs nemušė, labai korektiškai atlikdavo savo pareigas, net bandė netiesiogiai padėti ir, kiek galima, palengvinti mano būklę. Mat, savo laiką mudu buvome draugai. Aš labai nustebau, kai jis pirmą kartą išsišaukė mane tardyti. Jo tėvai buvo gana turtingi Marijampolėje. Su juo kartu pradėjau karinę tarnybą, su juo pagal ūgį stovėjome kartu gretose naujų apmokymų, o vėliau su juo kartu gyvenau viename kambaryje Vilkaviškio kareivinėse. Buvo imponuojančio, gražaus sėdimo atletas. Baigęs lietuvių gimnaziją, geras sportininkas — futbolininkas, taktiškas ir draugiškas. Po trumpo naujų apmokymų aš buvau paskirtas kuopos raštininku. Turėjau teisę miegoti ir gyventi prie raštinės mažame kambaryje.

Po kiek laiko kuopos vado kpt. Kazanskio patvarkymu pas mane persikėlė gyventi ir jaunas kareivis Lianskis kaip jo globotinis — vienas geriausių futbolininkų. Kuopoje jis, kpt. Kazanskio globojamas, gyveno kaip namie. Kada norėjo ir kiek

norėjo, važiuojo pas tėvus į Marijampolę atostogų, parsiveždavo iš ten lagaminus visokių gėrybių. Kareivišku maistu naudodosi labai mažai, nes, kaip visuomet turintis pinigų, dažniausiai eidavo į miesto valgyklas, o kas šeštadienį ir sekmadienį važiuodavo pas tėvus. Taigi, po trumpo rikiuotės apmokymo nei aš, nei jis rikiuotės ir užsiėmimų daugiau neturėjom. Iš ryto aš eidavau darbuotis į raštinę, o jį dažniausiai palikdavau kambaryje su knyga rankose. Jam buvo privaloma tik lankyti futbolio komandos treniruotes. Kuopos vado išskirtinai globojamas, kaip niekas kitas iš lietuvių, atliko karinę prievolę.

Taigi, buvau labai nustebęs, kai bene po šešerių metų vėl mudu susitikom, tik jau labai skirtingose sąlygose. Jis — kaip mano tardytojas NKVD karininkas, o aš — kalinys. Dar labiau nustebau, kai jis man pareiškė, kad esąs jau senas komunistų partijos narys ir kur partija jį skiria, ten jis ir dirba.

Kalėjime

Po žiaurus tardymo ir kan-

(Bus daugiau)

Savanorio šeimos šventė

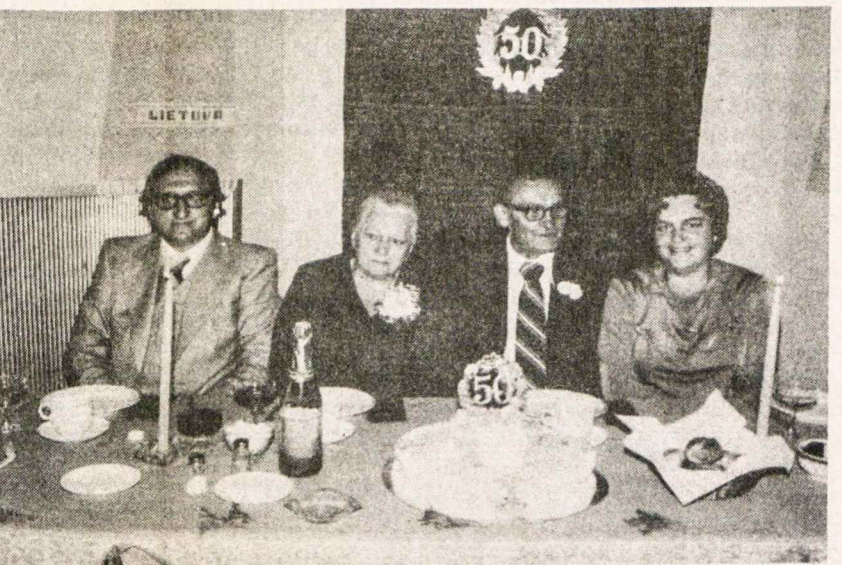
MISSISSAUGA, ONT. Lietuvos savanorio šeima atšventė savo vedybų 50 m. sukaktį. Naujojo Lietuvos Kankinių paros, salėje, Mississaugoje, liepos 8 d. buvo iškilmingai paminėta Emilijos ir Jono Mačių aukstinė vedybų sukaktis. Iškilnės prasidėjo Mišiomis naujojo šventovės, kurias atnašavo klebonas kun. P. Ažubalis ir kun. I. Grigaitis. Per pamaldas giedojo sol. V. Verikaitis, J. Godevių palydint vargonais. Čia kun. P. Ažubalis pasveikino sukaktuvininkus, pristatydamas šią senjorą porą kitiems kaip pavyzdį, kurie skirtingų krikščioniškų bendrumų, sulaukė šio gražaus aukstinio jubilėjaus.

I Lietuvos Kankinių par. salę po kiliu susirinko apie 160 svečių, kurių tarpe buvo parapijos kunigai — kun. P. Ažubalis, kun. I. Grigaitis ir vysk. A. Deksnys. Pastarasis tarė ir pirmą sveikinimo žodį, pasidžiaugdamas gražia sukaktimi ir pristatydamas savanorį J. Mačį kaip vieną iš tų, kuris mums sukūrė Lietuvą. Sukaktuvininkų vedybinio gyvenimo istoriją trumpai papasakojo K. Milleris, o po jo dar kalbėjo giminaitis J. Svėdas iš New Jersey, Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. P. Kanopa, puskiečių vardu — Vyt. Pečiulis. Humoringai pasikalbėjimą su tėvuku atliko G. Vaitkienė. Su linkėjimais pakelto šampano taurės ir sugiedota "Ilgiausių metų".

Vedybiniai jų metai buvo 1928, pats sienapūtės laikas, ir Pilviškiuose šv. Petro ir Povilo atleidai. Tada jaunas Parausių kaimo ūkininkaitis, išsirinkęs vyriausią ir pačią gražiausią kalvio dukterį Emiliją Rėderytę, atsivėdė ją prie altoriaus, kur kapelionas kun. Karalius sujungė juos moterystės ryšiais. Vestuvių, sako, didelių nebuvo, kadangi iš kariuomenės grįžęs jaunas Lietuvos savanoris ką tik buvo gavęs iš valdžios

10 ha žemės ir trobesiams statyti medžiagą. Reikėjo tada taupyti. Nuo tada ir prasidėjo šios šeimos istorija, kuri ir šiandien ir suėjo 50 metų. Per tuos 50 metų jie ūkininkavo Lietuvoje. Galėdami pasitraukti nuo bolševikų, repatrijavai į Vokietiją. Po karo gyvenimo Naustaudo liet. pabėgėlių stovykloje. Giminaičių Pr. D. Rušinskų iš Londono iškvietė, atvyko į Kanadą. Čia, kaip ir visi, kūrėsi. Dabar jau leidžia nerūpestingą pensininkų dienas pas savo sūnų Burlingtone. Jie užaugo vieną sūnų ir dukterį, kurie Mačių dinastiją jau yra padidinę penkiais anūkais. Ir jauniausias priegaugis labai gražiai kalba lietuviškai ir priklauso lietuvių jaunimo organizacijoms. Gal ir čia didieji tu nuopelnai priklausę seneliams.

Su E. J. Mačiais yra malonu bendrauti — įdomu klausytis jų pasakojimų atsiminimų, kurių labai daug turi. Emilija yra pagarsėjusi kaip skanių pyragų keptėja. Jos kepiniai puošia šeimos švenčių ir didžiųjų liet. tautinių iškilnių stalus, o Jonas — garbingas savanoris — kūrėjas, Vyčio Kryžiaus kavalerius. Jie vedybinio gyvenimo jie švenčia 50 metų sukaktį, tai jų draugystės ir meilės kais. Ir ši pora draugavo 10 metų, kol, nugalėję visokias kliūtis, galėjo sukurti šeimą, nes dar anais laikais religija buvo siejama su tautybe. Burlingtono miesto burmistrė Ann Munro atsiuntė jiems gražų pasveikinimo įrašą, kuris buvo perskaitytas pokylio svečiams. Sekmadienį per "Tėvynės prisiminimų" radijo pusvalandį R. J. Simanavičius irgi pasveikino sukaktuvininkus, skirdamas gražius skambesius ir dar gražesnių žodžių plokštelių: "Kaip aš pašautas ir blaškomas vėjo toli nuo tėvynės randuos. Tik vieno maldauju, o Viešpatie geras, leisk numirti bent tėvynės laukuos..." K. M.

EMILIJĄ ir JONAS MACIAI iš Burlingtono, Ont., iškilmingai atšventė aukstinę savo vedybų sukaktį. Iš kairės: sūnus Bernardas, sukaktuvininkaitis ir dukte Ana Jusienė

Nuotr. K. Millerio

Kas naujo pas mokytojus?

A. RINKŪNAS

Pasirodo, buvo geras sumanymas šių metų mokytojų studijų savaitę rengti ne Dainavoje, kaip iki šiol būdavo, bet Toronte, sujungiant ją su Pasaulio Lietuvių Dienomis. Dalyvių skaičius nuo to nesumažėjo, bet labai pajvairėjo, nes atvažiuojo ne tik didesnis skaičius rytinio S. Amerikos pakraščio mokytojų, kuriems į Dainavą tolaka, bet ir gausiai dalyvavo mokytojai iš užjūrio, tuo būdu padarydami šią savaitę pasauliniu lietuvių mokytojų suvažiavimu pirmą kartą istorijoje.

Iš anksto ir rūpestingai Kanados ir JAV LB švietimo vadovų planuota studijų savaitę pralenkė buvusias savo brandumu: tiek parinktomis temomis, tiek paskaitininkais, tiek darbo tvarkymu, tiek ir pačių dalyvių labai dalykišku įsijungimu. Kiekviena diena turėjo pagrindinę temą, nagrinėtą kelių to reikalo žinovų, vėliau plačiau diskutuojant visiems ir išvadas trumpai išreiškiant nutarimu. Pažvelkime į visa tai iš eilės.

Pirmoji diena, antradienis, birželio 27, buvo skirta lit. mokyklos tikslams nagrinėti. Pradėta ji veterano mokytojo St. Barzduko paskaitos perskaitymu (jis pats dėl ligos negalėjo dalyvauti), kurioje jis, metęs žvilgsnį į laimėjimus, pasigiedo patiesio tautinio ugdymo ir mokinių įjungimo į Liet. Bendruomenės gyvenimą. Prie lietuviškojo ugdymo tikslų plačiau sustojo kun. A. Saulaitis, išryškindamas šias tikslų kategorijas: grįžimą į laisvą Lietuvą, lietuviškos išlaikymą išeivijoje ir Lietuvoje, pasitarinimą Lietuvos laisvinimo tikslams, spausdinto žodžio panaudojimą lietuviškajam ugdymui. Įsijungus į diskusijas eilei dalyvių, lietuviškojo ugdymo sustiprinimą buvo nutarta įrašyti į rezoliucijas. Tos dienos vakaras buvo skirtas skaidrių ir filmų rodymai, vadovaujant mokyto V. Matulaičiui.

Antrą dieną, trečiadienis, buvo skirta lietuviškai nekalbančių mokyto reikalams. Už paskaitininkų stalo sėdėjo tie, kurie jau praktiškai dirba šioje srityje: T. Gečienė iš Filadelfijos, A. Rinkūnas iš Toronto, kun. A. Saulaitis, ilgai dirbęs su lietuviškai nemokančiais P. Amerikoje, A. Muliolienė iš Klevalando.

Čia prieita išvadų: a. toji problema yra reali, tad reikia ją skubiai susirūpinti; b. geriausias sprendimas yra mokomojo darbo individualizavimas, prisitaikant prie vietinių sąlygų; mokyti paskirai, grupėmis arba visą mokyklą priartinti prie beskyrės sistemos (kažkuris juokdarys pastebėjo, kad žodis "beskyris" Čikagoje yra tapęs keiksmazodžiu); c. skubiai paruošti visą seriją individualiam ir grupiniam mokymui reikalingų mokslo priemonių.

Diskusijose paaiškėjo, kad tam reikalui A. Muliolienė yra jau paruošusi skaidrių ir juostelių seriją (kaiką ji čia pat pademonstravo), kun. Saulaitis turi vaizdinių priemonių, naudotų Brazilijoje (taip pat pademonstravo), rankraščio teisėmis jau paruoštas D. Tamulionytės vadovėlis "Lietuviai turime ir būt" (šiuo metu ji tą vadovėlį bando P. Amerikoje), o Kanadoje A. Rinkūnas, gavęs valdžios pašalpą, jau baigia ruošti visai naujos krypties vadovėlį "Kalbėkime lietuviškai". Prie jo eis trejų darbo sąsiuviniai (vaikų darželiui, mokyklai ir suaugusiems), o taip pat ir mokytojų vadovas, paruoštas dviem kalbom — lietuviškai ir angliskai. Ateityje prie vadovų bus pridėtos skaidrės ir juostės.

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

lės taip, kad suaugęs galės ir pats vienas lietuvių kalbos pasimokyti.

Išvadoje pasidžiaugta jau pradėtai darbai ir pageidauti, kad atsirastų vienas pasaulinis centras, iš kurio visų kraštų mokytojai galėtų sužinoti, kas ir kur tuo reikalu gaunama.

Tos dienos vakaras buvo skirtas E. Pakštaitės-Sakadolskienės labai dalykinei paskaitai apie tautinės muzikos ir dainos vienetų organizavimą mokyklose, po kurios sekė St. Kairio muzikinio vieneto koncertas.

Trečioji diena, ketvirtadienis, dėl laiko stokos turėjo būti suskirstyta į dvi temas. Pirmoji dalis buvo lyg vakarykštės temos tęsinys, kalbant apie visos mūsų mokyklos sumoderinimą.

R. Penkiūnienė, vadovaujanti grupinės sistemos lit. mokyklai Vašingtone ir padėjusi tais pačiais pagrindais perorganizuoti Niujorko lit. mokyklą, papasakojo apie savo sėkmes ir nesėkmes, tvirtai pasisakydama už visų mokyklų perorganizavimą grupinio mokyimo pagrindais. Dr. S. Ramanauskienė, dirbanti patarėja amerikiečių mokslo priemonių firmoje "Xerox", pateikė visą eilę praktiškų pasiūlymų. Ją papildė kun. J. Vaišnys iš savo praktikos su augštesniaja lit. mokykla Čikagoje. Po jų kalbų ir diskusijų nutarta įrašyti į rezoliucijas reikalą mūsų mokyklas sumoderinti.

Antroji dienos dalis teko idomią ir savotiškai kontroversinei temai apie Lietuvos istorijos ir geografijos mokymą mūsų mokyklose. Referavo M. Druga, J. Jasaitis ir R. Sakadolskis.

Diskusijos buvo ilgos ir jautrios. Jų pabaigoje konstatavus, kad pagrindinė Lietuvos istorija yra kuriama Lietuvoje, kur istoriniai faktai yra klostojami arba bent sąmoningai nutylimi, nutarta įrašyti į rezoliucijas patarimą mokytojams, norintiems betką iš dabartinės istorijos klasėje kalbėti, pirma patiems gerai faktus pažinti, atskiriant tiesą nuo melo ir propagandos.

Geografijos dėstymo klausimas pasidarė jautrus, kai vienas paklausė, kaip ilgai mes klasėse idealizuosime vyžotą, šiaudinių stogų Lietuvą. Po ilgėsnų diskusijų sutarta konstatuoti, kad šiaudinių stogų Lietuva davė mūsų tautai dvasios galiūnus, tad šis laikotarpis turi savo garbingą vietą Lietuvos istorijoje, nežiūrint kokia dabartis bebūtų.

Jautresnis klausimas buvo kaip aiškinti dabartinės Lietuvos techninius laimėjimus, sakysime, fabriku statymą. Priimta M. Drugos sugestija, kad tokius dalykus reiktų realiai, nušimčiais aiškinti, kiek yra teigiamų ir kiek neigiamų nušimčių. Sakysime, naujos pramonės kūrimas yra teigiamas dalykas, bet su ta pramone atvežami rusai kolonistai yra neigiamas aspektas. Kas ką viršija?

Paskutinioji diena, penktadienis, buvo skirta daugiau oficialiems reikalams. PLB valdybos narys švietimo reikalams J. Kavaliūnas padarė pranešimą, ypatingą dėmesį kreipdamas į P. Amerikos lietuviškąjį atbulimą. Po to ėjo priėmimas gerai apgalvotų rezoliucijų, paskelbtų 28 "T2" numeryje.

Nepasiduoti pagundai, bet ir nenumoti ranka

A. Štomas

(Polemika su entuziastais ir skeptikais)

Nepasiduoti pagundai... Pagundai spręsti svarbius ir sudėtingus uždavinius jų pobūdžiui neatitinkančiais, elementariais būdais; pagundai pakeisti reikalo esmę, jo formą; pagaliau, pagundai sutapatinti savo savinylos patenkinimo kelius su keliais, kuriais einant pasiekiami augsti visuomeniniai-politiniai tikslai... Ar ne pasidavimu tokiai pagundai paaiškinama tai, kad gyvybiškai svarbus, labai komplikotas ir be galo rimtas Lietuvos valstybingumo pilnaties atstatymo tremtyje uždavinys suvedamas į vienkartinį egzilinės vyriausybės sudarymo aktą, kad manoma, jog šiuo aktu savaime išsprendę visi mūsų išeivijos politinės egzistencijos klausimai?

Entuziastai ypatingai lengvai pasiduoda tokiai pagundai, nors jai pasiduoti negalima. Negalima todėl, kad vyriausybės tremtyje sudarymas kaip toks, kruopščiai bei tinkamai jam iš anksto nepasiruošus, iš anksto nenumačius akivaizdaus politinio pelno, kurį toks aktas atnešų, — ne tik negali išspręsti nė vienos mums aktualios politinės problemos, betgi, dargi atvirkščiai, gali padaryti nemažai žalos jų sprendimo kelyje. Pavyzdžiui, jei sudarytoji egzilinė vyriausybė nesusilauktų visos ar bent didelės daugumos išeivių visuomenės bei jos veiksmų pripažinimo, tai ji neišvengiamai pavirstų į dar vieną eilę emigrantų grupuotę ir tuo tik dar labiau padidintų jau ir taip nemenką politinį susiskaldymą. Maža to, tokios vyriausybės santykiai su jos nepripažįstančiais veiksniais taptų dar vienu ir, greičiausiai, gana stambiu išeiviškų vaidų bei rietenu šaltiniu bent jau dėlto, kad tokia vyriausybė neišvengiamai pretenduotų vadovauti visiems kitiems veiksniams.

Apsidairykime aplinkui, pažiūrėkime, koki vaidmenį politiniame savo išeivijų gyvenime atlieka Ukrainos, Estijos, Lenkijos egzilinės vyriausybės, ir mums paaiškės apie ką čia eina kalba. Tačiau išsivaduosime (nors tai ir sunku), kad sudarytoji egzilinė vyriausybė susilaukė visų išeivijos veiksmų pripažinimo. Ar tai jau apsaugo mus nuo betkurių jos egzistencijos neigiamų pasekmių? Juk tokios vyriausybės egzistencija gali paralyžiuojančiai paveikti ją pripažinusiu veiksmų vedamą politinį darbą, pirmoje eilėje apsunkindama jų kontaktus su atitinkamų Vakarų valstybių vyriausybėmis. Nebent, jei tokia egzilinė vyriausybė gautų tarptautinį pripažinimą, tai šitokių jos egzistencijos pasekmių galima būtų išvengti.

Neigiamų egzilinės vyriausybės sudarymo pasekmių, norint, galima surasti ir daugiau. Tačiau ir taip aišku, kad gal vis dėlto geriau tam tikrais atvejais neturėti vyriausybės, nei leisti tokiom neigiamom pasekmėm įvykti.

Taigi, nepasiduokime pagundai ir kritiškai vertinkime entuziastų pasiūlymus dėl vyriausybės

bės tremtyje sudarymo, kurie mus į tą pagundą veda...

Bet ar nepasiduoti tokiai pagundai reiškia, kad į egzilinės vyriausybės sudarymą galima paprastai numoti ranka, ką ir daro mano aukščiau išdėstytais (ar dar ir kitais) samprotavimais apsiginklavę skeptikai? Manau, kad jokių būdu negalima. Negalima lygiai taip pat, kaip negalima siekti egzilinės vyriausybės sudarymo tik vardan to, kad ji būtų sudaryta, neatsižvelgiant nei į sąlygas, nei į aplinkybes, nei į galimas tokio akto politines pasekmes. Skeptikui turbūt bus lengviau nenumoti į šį reikalą ranka, jei jis galvos ne tiek apie tai, ar čia sudarius dabar vyriausybę ar ne, kiek apie tai, kad būtų sukurta palankios politinės sąlygos, tokios aplinkybės, kuriose mūsų egzilinės vyriausybės sudarymas taptų ne tik pageidautinu, bet net būtinu ir kuriose teigiamos tokios vyriausybės sudarymo akto pasekmės žymiai viršytų visas galimas neigiamas jo pasekmes. Tačiau taip galvoti nelengva. Ne tik dėlto nelengva, kad sudėtinga, bet ir dėlto, kad įpareigoja — tokia galvosena reikalauja iš žmogaus ne tik žodžių, bet ir veiklos. Taigi, ir skeptikai pagaua pagunda nueiti lengviausiu keliu, t.y. samprotauti apie egzilinės vyriausybės sudarymo nepraktiškumą ir po to ramia sąžine numoti ranką į visą valstybingumo pilnaties tremtyje atstatymo reikalą apamai. Dievaži, tarp tų dviejų, vienai ir tai pačiai pagundai pasidavusiu atstovų, aš atiduočiau savo simpatijas greičiau entuziastui nei skeptikui.

Man atrodo, kad ir entuziastai, ir skeptikai turėtų visų pirma įsisąmoninti, jog egzilinės vyriausybės sudarymas toli gražu nėra nei pradinis, nei juo labiau vienintelis valstybingumo pilnaties tremtyje atstatymo aktas. Atvirkščiai, į egzilinės vyriausybės sudarymą reikia žiūrėti kaip į didelio bei kruopštaus darbo, ruošiant valstybingumo pilnaties atstatymo tremtyje pagrindus, galutinį tikslą, kaip į jo rezultata, apvainikavimą, o jokių būdu ne kaip į jo pradžią.

Kyla betgi klausimas: ar apamai apsimoka tokį darbą pradėti? Ar nėra taip, kad betkuriuo atveju, sudarydami vyriausybę tremtyje, atnešime daugiau žalos nei naudos? Juk tų pačių Lenkijos, Ukrainos ir netgi panašioje į mus padėtyje esančios Estijos egzilinių vyriausybių patyrimas rodo, jog taip kaip tik ir yra. Mano atsakymas į šį klausimą yra viena: reikšmis: apsimoka. Ir ne tik apsimoka, bet būtina. Būtina todėl, kad Lietuvos valstybingumo padėtis yra visiškai unikali, kad Lietuva yra vienintelė šalis pasaulyje, kurios valstybingumo pilnaties tremtyje yra principu atstatytina teisiskai nepriekaištingomis formomis. Todėl ji gali susilaukti ir pilno tarptautinio bei per tai ir mūsų pačių „nesuskaldyto“ vidinio

pripažinimo išeivijoje ir pačioje Lietuvoje.

Pabandyti paaiškinti šį teiginį, kad ir palygindamas mūsų padėtį su Estijos padėtimi. Estijos prezidentas Konstantinas Paetsas 1940 m. nepasitraukė į užsienį. Jis pats savo aktu perdavė valdinius įgaliojimus sovietų statytinui Johanesui Varesui, pats atsisakydamas iš savo pareigų, nutraukdamas tuo savo vyriausybę galimybę rasti konstitucinę tąsą betkurioje kitoje Estijos vyriausybėje, išskyrus „varesinę“, kurią sovietai ir panaudojo kaip įrankį Estijos nepriklausomybei tais pačiais 1940 m. neteisėtai panaikinti. Egzistuojanti Estijos egzilinė vyriausybė ir yra sudaryta ne „paetsinės“, o 1941 m. „sukiliminės“ vyriausybės pagrindu. O anoji vyriausybė dėl eilės priežasčių (ne paskutinėje eilėje dėlto, kad ji niekada nesiorientavo ir ano meto sąlygose negalėjo orientuotis į kariaujančių su Vokietija valstybių pripažinimą) neturėjo jokio pagrindo net ir pretenduoti į tarptautinį pripažinimą ar ir į tai, kad ji buvo 1940 m. smurtu panaikintos Estijos valstybės atstatymo vyriausybė (tam jai trūko ir konstitucinio pagrindo, ir istorinio konteksto; pagaliau ji ir pati savęs tokia niekad nelaikė). Taigi, tokios vyriausybės pagrindais sudaryta egzilinė vyriausybė (kaikada šis „entuziastų“ ligi šiol neatsisakė vilčių panašiais pagrindais sudaryti ir Lietuvos egzilinę vyriausybę) iš anksto pasmerkta nepripažinimui. O tai reiškia, kad ji pagal pačią savo prigimtį negali tapti nei valstybingumo pilnaties atkūrimo tremtyje instituciniu pagrindu, nei politiniu išeivijos jėgų suvienytoju. Egzilinė Estijos vyriausybė gali todėl tarnauti klasiškinio pavyzdžio, rodančio, kad geriau apsieiti be egzilinės vyriausybės nei turėti ją, sudarytą abejotinais pagrindais.

Skirtingai nuo Estijos ir juo labiau nuo visų kitų sovietų valdomų valstybių (kurio egzilinės vyriausybės vienokiu ar kitokiu laipsniu neišvengiamai yra apsišaukėliškos) Lietuvai nereikia jokių, kad ir mažiausiu laipsniu abejotinių, institucijų bei formų tam, kad būtų galima atstatyti jos valstybingumo pilnatį tremtyje. Tarptautinės teisės požiūriu teisėta mūsų valstybės galva Respublikos Prezidentas Antanas Smetona niekada iš savo pareigų atsisakęs nebuvo. Jis pasitraukė į užsienį realiai gresiančios Lietuvai okupacijos išvakarėse (ne kitaip pasielgė ir daugelis 1939-1941 m. vokiečių okupuotų valstybių bei vyriausybių galvos, vėliau tremtyje sudariusios vyriausybės, kurios kovojusios su Vokietija sąjunginių valstybių buvo pripažintos teisėtomis tų šalių vyriausybėmis) ir tik laikinai perdavė savo įgaliojimus ministeriui pirmininkui Antanui Merkiui. Pastarasis šį savo įgaliojimų neturėjo išsiperduoti niekam kitam, išskyrus patį A. Smetoną. Todėl atsisakymą iš ministro pirmininko bei einančio respublikos prezidento pareigas postų ir perduodamas juos „lietuviškam Varesui“ Justui Paleckiiui, Merkys sulaužė ne tik jam duotą ir jo priimtą konkretų respublikos prezidento mandata, bet ir Lietuvos konstituciją (72, 74 str.), kurios pagrindais organizuota Lietuvos valstybė buvo visų kitų valstybių laikoma pilnatiesiu ir lygiavėrių tarptautinės valstybių bendruomenės nariu. Nuo to momento, kai Justas Paleckis be jokio teisėto pagrindo tapo einančiu Lietuvos respublikos prezidento pareigas t.y. nuo 1940 m. birželio 17 d., Lietuvos teritorijoje nustojo egzistavusi tarptautinės ir vidinės teisės normomis pagrįsta valstybinė organizacija Dėlto antikonstituciniais ir neteisėtais pripažintini visi tolimesnieji Paleckio vadinamosios „liaudies“ vyriausybės aktai bei veiksmai. Respublikos prezidento valdiniai įgaliojimai taip pat nuo to paties momento neginėtinai grįžo pilnoje jų apimtyje teisėtam Lietuvos valstybės galvai Antanui Smetonai, kur pastarasis bebūtų — Lietuvoje ar svetur. Neginėtinai vidinės Lietuvos konstitucinės teisės atžvilgiu, ši padėtis galioja ir tarptautinės teisės požiūriu.

Tarptautinėje teisėje atitinkamos normos buvo taikytinos atvejams, kur kas labiau abejotiniems nei mūsų pačių išeivijos išeivijoje ir pačioje Lietuvoje. Pabandyti paaiškinti šį teiginį, kad ir palygindamas mūsų padėtį su Estijos padėtimi. Estijos prezidentas Konstantinas Paetsas 1940 m. nepasitraukė į užsienį. Jis pats savo aktu perdavė valdinius įgaliojimus sovietų statytinui Johanesui Varesui, pats atsisakydamas iš savo pareigų, nutraukdamas tuo savo vyriausybę galimybę rasti konstitucinę tąsą betkurioje kitoje Estijos vyriausybėje, išskyrus „varesinę“, kurią sovietai ir panaudojo kaip įrankį Estijos nepriklausomybei tais pačiais 1940 m. neteisėtai panaikinti. Egzistuojanti Estijos egzilinė vyriausybė ir yra sudaryta ne „paetsinės“, o 1941 m. „sukiliminės“ vyriausybės pagrindu. O anoji vyriausybė dėl eilės priežasčių (ne paskutinėje eilėje dėlto, kad ji niekada nesiorientavo ir ano meto sąlygose negalėjo orientuotis į kariaujančių su Vokietija valstybių pripažinimą) neturėjo jokio pagrindo net ir pretenduoti į tarptautinį pripažinimą ar ir į tai, kad ji buvo 1940 m. smurtu panaikintos Estijos valstybės atstatymo vyriausybė (tam jai trūko ir konstitucinio pagrindo, ir istorinio konteksto; pagaliau ji ir pati savęs tokia niekad nelaikė). Taigi, tokios vyriausybės pagrindais sudaryta egzilinė vyriausybė (kaikada šis „entuziastų“ ligi šiol neatsisakė vilčių panašiais pagrindais sudaryti ir Lietuvos egzilinę vyriausybę) iš anksto pasmerkta nepripažinimui. O tai reiškia, kad ji pagal pačią savo prigimtį negali tapti nei valstybingumo pilnaties atkūrimo tremtyje instituciniu pagrindu, nei politiniu išeivijos jėgų suvienytoju. Egzilinė Estijos vyriausybė gali todėl tarnauti klasiškinio pavyzdžio, rodančio, kad geriau apsieiti be egzilinės vyriausybės nei turėti ją, sudarytą abejotinais pagrindais.

tiniems nei mūsų svarstomasis. Prisiminkime, kad ir Benešo (skirtingai nuo Smetonos atsisakymą savo paties neabejotinai pasirašytu, tačiau vėliau atšauktu aktu) pripažinimą, naciams okupavus Čekoslovakiją, tos respublikos prezidentu, teisėtu jos pilno suverenumo nešiotuju tremtyje.

Iš to, kas pasakyta, seka dvi išvados:

1. Prezidento Smetonos aktas, skiriantis naują Lietuvos ministrą pirmininką ir tuo pačiu savo įpėdinį, sutinkamai su vis dar veikiančios (ir vienintelės, į kurią Lietuvos valstybingumas gali būti atremtas, nežiūrint į tai, patinka mums ar ne) 1938 m. konstitucijos nuostatais, yra teisėtas aktas nepriklausomai nuo to, kada ir kur jis buvo dekretuotas.

2. Betkuri Lietuvos teritorijoje ar svetur sudaryta mūsų šalies vyriausybė (tame tarpe ir 1941 m. „sukiliminė“ vyriausybė) negali būti pripažinta teisėta, jeigu ji, A. Smetonai esant gyvam, nebuvo jo patvirtinta, o juo labiau, jei ji apamai ignoruotų Smetoną, kaip teisėtą mūsų valstybės galvą. Po A. Smetonos mirties ta pati tezė taikytina jojo paskirtam ir todėl pagal 1938 m. konstitucijos 72 str. vieninteliam teisėtam jo įpėdinui Stasiui Lozoraičiui.

Taigi, kol Stasys Lozoraitis gyvas, gyva jo asmenyje ir teisėta mūsų nepriklausomo valstybingumo tąsa tremtyje. Kad toji tąsa nenutrūktų, būtina, jog St. Lozoraitis savo aktu sušpėtų paskirti konkretų asmenį Lietuvos ministerio pirmininko pareigoms eiti. Manysčiau, kad nuo tokio St. Lozoraičio, veikiančio valstybės galvos pareigoje, akto ir reikėtų pradėti veiklą, nukreiptą į Lietuvos valstybingumo pilnaties atstatymą tremtyje.

Yra žinoma, kad Baltijos valstybių inkorporavimas į Sovietų Sąjungą nėra de jure pripažintas nė vienos nuo Sov. Sąjungos šiuo metu nepriklausomos ir 1940 m. jau egzistavusios valstybės. Tuo pagrindu nurodytos valstybės pripažista ir tas Baltijos valstybių institucijas, kurios tęsia savo egzistenciją nuo nepriklausomybės laiku, pavyzdžiui, jų pasiuntinybes, kurios 1940 m. įvykusios okupacijos faktų nebuvo ir negalėjo būti panaikintos.

Siuo atžvilgiu Lietuva niekuo nesiskiria nuo Latvijos ir Estijos. Tačiau iš tų trijų respublikų Lietuva yra vienintelė, kuri dėl augščiausių priežasčių taip pat turi teisiskai nepriekaištingą pagrindą atkurti tremtyje ir savo vyriausybę kaip konstituciją pagrįstą 1940 m. egzistavusios nepriklausomos Lietuvos vyriausybės tąsą. Pats Lietuvos inkorporavimo į Sov. Sąjungą nepripažinimas teisiskai įpareigoja to fakto nepripažįstančias valstybes bei sąlygų ir išlygų tokią Lietuvos egzilinę vyriausybę pripažinti lygiai tais pačiais pagrindais, kuriais jos pripažista teisėtomis Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių veikiančias savo kraštuose pasiuntinybes.

Sis teiginys išreiškia, tarp kitko, ne tik paskiro teisininko nuomonę, bet ir vieningą išvadą, prie kurios priejo visa eilė stambiausių pasaulio autoritetų tarptautinės teisės bei politinių mokslų srityse, su kuriais 1977 m. lapkričio mėnesį San Franciske tarptautinės mokslų vienybės konferencijos metu šių eilučių autoriui teko gana detaliai apspasvinti Lietuvos valstybingumo problemas.**) Nebuvo šių svarstybių dalyvių tarpe ir didesnių nuomonių skirtumų dėl to, kad šiometinė padėtis Rytų-Vakarų santykiuose yra visiškai palanki tam, kad teisiskai nepriekaištingais pagrindais sudaryta egzilinė Lietuvos vyriausybė gautų pilną tarptautinį pripažinimą.

Manysčiau, kad šie samprotavimai duoda mūsų veiksniams ir pirmoje eilėje Diplomatinėi Tarnybai pakankamą pagrindą nedelsiant pradėti derybas su užsienio valstybių atstovais dėl sąlygų bei galimybių egzilinei Lietuvos vyriausybei iš jų pusių pripažinti. Šios derybos, mano nuomone, turėtų būti vedamos daugiau iš kietai-reikiųjų nei iš prašančiai nuolankių pozicijų. Pralošti šiose derybose mes neturime ko, laimėti gi galime daug, net tuo atveju, jei ir neatsieksime iš karto savo pagrindinio tikslo. Pradėti tokias derybas ir jas be atvangos vesti, įtraukiant į jų eigą simpatizantus (Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atstovai registruojasi "Royal York" viešbutyje Toronte

Bendruomenės seimo nutarimai

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės V-sis seimas, susirinkęs 1978 m. birželio 30 — liepos 4 dienomis Pasaulio Lietuvių Dienų metu Toronte, Kanadoje, "Royal York" viešbutyje, dalyvaujant laisvojo pasaulio lietuvių atstovams iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Urugvajaus, Venecuelos, Vakarų Vokietijos ir Naujosios Zelandijos, — pareiškia savo nusistatymą šiais klausimais.

ZODIS LIETUVIAMS TEVYNĖJE IR SVETUR

Lietuvos pavergimas ir lietuvių tautos žmonių persekiojimas yra genocidinio pobūdžio. Tai vykdoma dviem būdais: fizinio naikinimo ir pastangomis palausti žmonių dvasinį atsparumą.

Bet tauta pavergtoje Lietuvoje smurto nepabūgo ir savo dvasia sustiprėjo. Tai rodo daugybę prasmingų ženklių, kad savo drąsioje kovoje už žmogaus teises ji remiasi didžiulėmis žmogaus dvasios vertybėmis. Susilaukiamas drąsių ir ryžtingų moterų bei vyrų, kaip Nijolė Saktoraitė, Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Petras Paulaitis ir kiti, nepabūgstančių asmeninės kančios kovoje už lietuvių tautos ir savo sąžinės laisvę.

Lietuviškumo ir krikščioniškumo jungtis, taip išryškėjusi mūsų tautos rezistentų veikloje, yra aiški pastanga ir kryptis stiprinti lietuvių tautos dvasinį bei moralinį atsparumą.

Dviejų galybių, komunistinio ir laisvojo pasaulio, politiniame žaidime ryškėja stambaus masto idėjinė krizė. Komunistinis partneris savo idėjinį skurdą ir pralaimėjimą dangsto besaikiu ginklavimusi bei smurtu prieš kovotojus už žmogaus teises.

Bet ir laisvajame pasaulyje vis dar reiškiasi spekuliativus žmogaus teisėmis, įsiekiant lengvą sprendimų, stokojant valios garantuoti visiems žmonėms laisvę ir ginti skriaudžiamųjų teises. Tokiomis aplinkybėmis sugebėjimas vertinti pavojų, pakilti iš kasdieninių darbų ir rūpesčių bei daryti sprendimus, kurie atitiktų laiko reikalavimus ir sudarytų tvirtą pagrindą lietuvių tautos šviesesnės ateities tikrovei, yra mūsų, į šį seimą suvažiavusiųjų, šventoji pareiga.

Lietuvių tauta šios pasaulinės krizės metu pasisako už dvasinių vertybių pirmumą prieš medžiagines, už pilnutinės žmogiškosios asmenybės laisvą reikšimąsi ir smerkia prievartinį žmogaus teisių slopinimą.

V-sis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas kviečia:

1. pasitikėti savo jėgomis bei solidarumu ir laikyti glaudų ryšį tarp pavergtųjų ir laisvųjų lietuvių;

2. kurti ir išlaikyti sąmoningas tvirtos moralės lietuviškąsias seimas visame pasaulyje, siekiant gausaus prieauglio ir jį auklėjant lietuviškoje bei krikščioniškoje dvasioje;

3. skatinti jaunomenei atkakliai siekti mokslo, gliaupinti bei vartoti lietuvių kalbą ir dalyvauti lietuvių kultūros ugdyme;

4. atgaivinti vyskupo Motiejaus Valančiaus tautos blaivybės idėją ir vieningai priešintis okupanto pastangoms žaloti tautą alkoholiizmu;

5. laisvajame pasaulyje moraliai ir materialiai remti mūsų laisvinimo veiksmų darbus ir visomis jėgomis ginti okupanto persekijuojamus disidentus ir rezistentus;

6. įtaigauti laisvojo pasaulio viešąją opinią įžvelgti komunistų kėslus, savo veiksmų remti iliuzijomis ir efektyviai

ginti skriaudžiamųjų teises. Mūsų pastangas ir darbus te lydi:

išmintis, kuri tepaverčia mūsų siekimus taikliais sprendimais,

teisingumas, kurio pagrindu kurtume šviesesnę socialinę santvarką, dvasinę ištvermę ir savitvardą, kurios būtinos mūsų teisingame kelyje į laisvę.

Tepadedą Dievas mūsų bendruomenei stiprėti ir dirbti, kad mūsų brandi, augšto dvasinės kultūros lietuvių tauta laimėtų laisvę ir Lietuva atgautų nepriklausomybę.

LIETUVOS LAISVINIMO VEIKLA

1. Seimas siūlo VLIKui vėl šaukti periodines veiksmų konferencijas darbams aptarti, derinti ir remti.

2. Seimas pritaria White Plains 1974 m. konferencijos nutarimams ir įpareigoja Lietuvių Bendruomenę vykdyti joje sutartus darbus kartu su tais veiksniais, kurie sutiks bendradarbiauti.

3. Seimas siūlo PLB valdybai ir kraštų Bendruomenėms sekti ir atitaisyti svetimųjų informacijos apie Lietuvą klaidas, sudarant tam reikalui specialius organus.

4. Seimas siūlo Lietuvių Bendruomenei kartu su kitais veiksniais sudaryti dvi nuolatinės bendras komisijas:

a. Lietuvos sienų ir santykių su kaimynais,

b. Parengties.

5. Seimas, kreipdamas dėmesį į žydų ir lietuvių dialogą, ryšium su Antrojo pasaulinio karo įvykiais, skatina visuomenę laikytis jame didžiausio objektyvumo, išjungti iš diskusijų jausmus ir pavienių asmenų nusikaltėlių veiksmus vengti priekirtį tiek lietuvių, tiek žydų tautoms. Taip pat seimas siūlo PLB valdybai rūpintis dokumentinės medžiagos kaupimu ir paruošti žydų-lietuvių santykių istoriją.

6. Bendradarbiaujant su kitais veiksniais, siekti, kad Vilniaus arkivyskupija Šventojo Sosto būtų prijungta prie Lietuvos bažnytinės provincijos. Taipgi prašyti, kad Karaliaučiaus sritis būtų išimta iš Lenkijos bažnytinės provincijos ir priskirta Lietuvos bažnytinei provincijai.

7. Seimas ragina Lietuvių Bendruomenę kelti pasaulio viešumon Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios ir katedros grąžinimą kulto reikalams. Ateistinis muziejus bažnyčioje ir katedros naudojimas ne kulto reikalams užgauna tikinčiųjų lietuvių jausmus ir niekina visos lietuvių tautos praeitį.

8. Seimas prašo visų kraštų Bendruomenes atkreipti savo kraštų vyriausybių ir visuomenės dėmesį į 1980 m. Maskvoje būsimuosius olimpinis žaidimus, skatinant juos boikotuoti, jei ir toliau Sovietų Sąjungoje bus vykdomi pagrindiniai žmogaus teisių pažeidimai.

9. Seimas prašo PLB valdybą kreiptis į Šventąjį Sostą, Lenkijos vyskupų konferenciją, Varšuvos ir Gniezno arkivyskupą kardinolą Wyszyński — Lenkijos primą ir Lomžos vyskupą, kad lietuviams būtų užtikrintos tos pačios teisės melstis lietuvių kalba ir naudotis Seinų katedra, kaip ir lenkams, ir kad Katalikų Bažnyčia Lenkijoje Seinų-Punkso krašto lietuvius laikytų lygiateisiais Bažnyčios sūnėmis bei dukterimis. Raginti išeivijos lietuvių veiksmus, organizacijas ir visuomenę aktyviai prisidėti prie Seinų-Punkso lietuvių kovos už savo teises.

10. Seimas skatina PLB valdybą sudaryti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės visuomeninių reikalų komisiją politiniams reikalams.

11. Seimas skatina siekti, kad Nobelio taikos premija būtų skiriama sovietinio režimo disidentams, jų tarpe ir lietuvių rezistentų grupei Helsinkio nutarimams sekti.

12. Seimas ragina laisvinimo veiksmus plėsti politinių kalinų gelbėjimo akcija.

13. Seimas didžiai vertina "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" bei kitos pogrindžio spaudos leidimą ir prašo visų kraštų Lietuvių Bendruomenes visais galimais būdais šias pastangas remti.

KULTŪRINIAI LIETUVIŲ REIKALAI

1. Seimas pritaria IV-sios PLB valdybos kultūriniais ryšiams su kitais kraštais ir ragina naująją PLB valdybą juos tęsti, taip pat išplečiant į Europą ir Australiją. Stengtis, kad repertuarai visų pirma būtų lietuviški.

2. Seimas ragina visus lietuvių ir visų kraštų Bendruomenių vadovybes remti jaunimo kongresus, prašo į mokslo ir kūrybos simpoziumus kviesti mokslininkus ir iš kitų kraštų, siūlo paskirti kraštų Bendruomenių vadovybėms organizuoti keliones į kitus kraštus, pavyzdžiui į Australiją, Europą, Pietų Ameriką ir kitur, siekiant palaikyti glaudesnius savitarpio ryšius.

3. Seimas ragina visų kraštų Bendruomenes ruošti daugiau vadovų chorams, tautinių šokių bei teatro grupėms ir kitiems meniniams vienetams.

4. Seimas siūlo PLB valdybai steigti komisiją, kurios tikslas būtų aprūpinti prieinamomis kainomis visų kraštų lietuvių knygomis, plokštelėmis, laikraščiais ir kitais leidiniais.

5. Seimas ragina PLB valdybą sudaryti sąlygas kuriame nors Šiaurės Amerikos universitete pastoviai lituanistikos katedrai.

6. Seimas siūlo PLB valdybai peržiūrėti išeivijos lietuvių kultūros politiką, skiriant daugiau dėmesio toms sritims, kur susiduriama ypač su sovietinės ideologijos ir Maskvos politinių varžtų iškraipymais.

7. Seimas prašo visų kraštų Lietuvių Bendruomenes ir visas lietuvių organizacijas švesti karaliaus Mindaugo vainikavimą drauge su Vasario 16-sios švente.

LIETUVISKASIS AUKLĖJIMAS IR SVIETIMAS

1. Tautinio savitumo išlaikymas yra vienas iš pagrindinių Lietuvių Bendruomenės uždavinių, todėl seimas skatina Lietuvių Bendruomenę:

a. padėti tėvams ir parapijoms steigti bei išlaikyti lituanistines mokyklas;

b. rengti, tobulinti ir leisti lituanistines mokslo priemones mokykloms ir šeimoms;

c. skatinti glaudesnę tėvų, mokytojų ir Lietuvių Bendruomenės bendradarbiavimą;

d. mokslo metų pradžioje skatinti seimas leisti savo vaikus į lituanistines mokyklas, aplankant jas asmeniškai.

2. Kalba yra pagrindinė sąlyga tautiniam savitumui išlaikyti, o seima — pirmoji ir pagrindinė sąlyga kalbai išmokti. Seimas primena visiems tėvams lietuviams jų didelę atsakomybę už savo vaikų lietuvišką auklėjimą ir pabrėžia ypatingą svarbą.

a. kalbėti šeimose lietuviškai;

b. pramokyti vaikus lietuviškai skaityti ir rašyti, prieš leidžiant juos į vaikų darželius bei mokyklas;

c. leisti juos į lituanistines mokyklas.

3. Kadangi lituanistinių mokyklų mokytojų trūkumas didėja, seimas skatina:

a. Lietuvių Bendruomenę — (Nukelta į 7-tą psl.)

Clurlionio ansamblio kanklininkė penktojoje S. Amerikos lietuvių dainų šventėje Toronte, kurioje dalyvavo daug liaudies instrumentalistų

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAKEITĖ "MINISTERIUS"
Birželio 29 d. "Tiesa" paskelbė trumpą pranešimą, kad vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumo įsaku ligšiolinis statybos "ministeris" Romualdas Sakalauskas yra pakeistas Bronislavu Šešplaukiu. Šias pareigas R. Sakalauskas ėjo nuo 1962 m., o dabar gavo kitą darbą. Apie B. Šešplaukį nėra jokių duomenų "MLT Enciklopedijoje". Atrodo jis yra jaunesnis už R. Sakalauską, gimęs 1928 m. Šiauliuose, nespėjęs pasižymėti, kai buvo leidžiama minėtoji enciklopedija.

MODERNI VAGYSTĖ
Birželio 24 d. visoje Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotoj Lietuvoje buvo pravaista sąjunginė komjaunimo ir jaunimo talka, kurioje daug kur įsijungė ir senesnioji karta. Tą šeštadienį uždribti rubliai buvo pervesti į XI-jo pasaulinio jaunimo ir studentų festivalio fondą. Šis propagandinis festivalis, organizuojamas Sovietų Sąjungos iniciatyva, įvyks Kubos sostinėje Havanoje. Festivalio šūkis: "Už antiimperialistinį solidarumą, taiką ir draugystę!". Taigi, jame bus žarstoma Maskvos paruošta propaganda, kaltinamas Vakarų pasaulis dėl įvykių Afrikoje, nors iš tikrųjų pagrindinės kaltininkės yra Sovietų Sąjunga ir Kubą. Iš okupuotos Lietuvos, kurios gyventojai birželio 24 d. uždribę turėjo atiduoti festivaliui, bus pasiusta viena oficiali ir kita turistinė grupė.

OLANDŲ PARODA
Vilniaus sporto rūmuose buvo surengta Olandijos firmos "Oldelft" medicininių įrengimų paroda. Ją atidarė tos firmos atstovas O. Cylekas ir rusas A. Grobovas — Lietuvos prekybos ir pramonės rūmų prezidiumo pirmininko pavaduotojas. "Oldelft" firma jau 15 metų prekiauja su Sovietų Sąjunga. Lietuvos sveikatos įmonėse yra jos pagamintų elektrooptinių "Delkaliks" stiprintuvų, sujungtų su videomagnetofonais, bei kitų aparatų. Parodoje Lietuvos medikai susidomėjo "Simulyks-y" aparatu, kuriuo ligoniai paruošiami spinduliniam gydymui, funkcinę diagnostiką skirtą aparatūra bei kitais naujais prietaisais.

DUOKLE PROPAGANDAI
Estradoje prie Rokiškio kraštotyros muziejus rūmų 1.100 šio rajono saviveiklininkų atliko masinį trijų dalių spektaklį, kuriame scenarijų buvo parašęs ir kurį režisavo A. Zauka. Pirmosios dalies scenos "Prieš audrą" ir "Kas buvo nieks, tas bus viskas" atspindėjo nesėkmingus bolševikų bandymus 1918 m. rudenį įvesti sovietinę santvarką Rokiškyje. Antroji spektaklio dalis "Kalvų žemės azuolai" dalyvių supažindino su Maskvai tada tarnavusiais rokiškėnais. Sovietų Sąjungą bei jos idėjas garbinančiai dabarčiai buvo skirta trečioji spektaklio dalis "Darbo, kovų ir draugystės vainikas". Jos atlikime dalyvavo chorai, šokėjai, kaimiškos kapelos, pučiamųjų orkestrai.

WINNIPEG, MANITOBA

FOLKLORAMAI '78 ARTEJANT
Buves Tautybių Meno Tarybos pirmininkas Manitoboje Cecil Semchysyn yra formalus tos tarybos steigėjas. Kai buvo rengiama Winnipege įvairių tautybių paroda, jis išleido brošiūrą, kurioje nusakoma, kad tai tarybai pirmieji pagrindai buvo padėti 1964 m. Ji rengė tarptautinius dainų koncertus, šokius ir kartu su universitetu Manitoboje įvairias parodas. Savo pramogomis ji prisidėjo prie tarptautinės padėkos šventės minėjimo. Įvairios tautybės, kurios patojie pradžioje dar tik formavosi į The Folk Arts Council of Manitoba, rengė stovyklas su savo tautiniais šokiais ir dainomis Manitobos provincijoje ir ištisai per visą Kanadą. 1970 m. C. Semchysyn įvedė tautybių savaitę, kuri buvo pavadinta Folklorama '70 ir joje dalyvavo 22 tautybių paviljonai.

Winnipeg tautybių savaitėje — Folkloramoje 1977 metais: "Vilniaus" paviljono burmistras stud. R. BALČIŪNAS ir iškilioji paviljono lietuaitė "Miss Lithuania" stud. CAROL LION-LIAUKEVICIUTĖ

KONKURSAI ARCHITEKTAMS

Lietuvos architektų sąjunga su valstybinių statybos reikalų komitetu paskelbė tris konkursus: Kaimo autobusų stoties, Alytaus centro, kaimui skirto individualaus vienbučio mūrinio namo. Naująją Kaimo autobusų stotį norima pastatyti Lenino prospekte (buvusiame Vytauto) ir ja sujungti su Kauno geležinkelio stotimi. Per parą šion stotin atvyks ir išvyks 1.000 autobusų, kasdien pervažančių 35.000 keleivių. Į Alytaus centro planus yra įtrauktas administracinis vykdomojo komiteto pastatas, vaistinė, prekybos centras, vėlesnieji statybos objektai, — 300 vietų viešbutis, muzėjus su parodų sale, 400 vietų kino teatras, 800 vietų teatras, turgaus salė, pastatai su mankštos bei sporto salėmis. Kaimui skirtas mūrinis namas gali būti vienaauštis su 2-3 kambariais arba dviauštis su 4-5 kambariais. Konkursų laimėtojas numatomas keturios premijos: I — 1.200 rb., II — 800 rb., III — 500 rb. ir paskatinamoji — 300 rb.

EKSPORTUOJA SRAIGES

Lietuvos kooperatyvų sąjungos darbuotojai su jiems talkiniais moksleiviais birželio mėnesį gaudė sraiges Šiauliu, Molėtų, Kupiškio bei kituose rajonuose. Graikiško riešuto dydžio vynuoginės sraigės daugelyje Europos šalių yra laikomos skanėstu. Jas iš Lietuvos jau daug metų perka Prancūzija. Jai ir šiemet buvo išsiųsta didelė šių moliuskų siunta.

BALTIJOS APSAUGA

Ateinantį pavasarį Suomijoje įvyks tarptautinė konferencija, kurioje bus svarstoma Baltijos jūros apsauga nuo taršos. Neseniai Helsinkyje įvykusiame organizacinio komiteto posėdyje Sovietų Sąjungai atstovavo technikos mokslų kandidatas Julius Sabaliauskas, Lietuvos mediacijos ir vandens ūkio ministerio pavaduotojas. Konferencijoje bus padaryta daug pranešimų įvairiose jos sekcijose. Numatyti ir keli Lietuvos organizacijų bei miestų atstovų pranešimai. J. Sabaliausko teigimu, iki 1985 m. bus visiškai sustabdytas užteršto vandens išleidimas Baltijos jūron. Įgyvendinant šį planą, Lietuvoje teks imtis apie 1.200 priemonių, kurios pareikalaus 400 milijonų rublių.

DAINOS IR ŠOKIAI

Panevėžio rajono dainų ir šokių šventė, susilaukusi 3.000 saviveiklininkų, įvyko Krekenavoje. Ji pradėta ilga dalyvių eiseną per miestelį ir augstą Nevėžio tiltą į Krekenavos pušyną, kur šiemet buvo pastatyta nauja estrada su tribūnomis. Dainų bei šokių programa truko net tris valandas. Dalyvių gretas šiemet pirmą kartą papildė neseniai įsteigta Ramygalos moksleivių dainų ir šokių ansamblis. Gudų bei latvių šokėjų susilaukta iš Smorgonės ir Limbažių rajonų. Iš kitų Lietuvos sričių dalyvavo Elektrėnų vyrų chorą ir Šiaulių rajono kultūros darbuotojų moterų choras. V. Kst.

Australijos lietuvių jaunių krepšinio rinktinės žaidėjai prieš rungtynes klausosi vadovo nurodymų

HAMILTON

KANADOS ŠAULES, talkinamos šaulių vyrų, rengia gegužinę bei jaunimo sąskrydį Medžiotų ir Žuklautojų Klubų vietovėje prie Kaledonijos rugpjūčio 20, sekmadienį. Tikslas — sutelkti lėšų pasaulio lietuvių jaunimo kongresui. Laukiame visų atsilankant.

S. Petkevičienė,

Kanados šaulių r. m. vadovė

KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA" užbaigė pusmetį, pasiekdamas \$11.954.715 balansą. Pusmetinis balanso padidėjimas yra \$1.522.967. Prie balanso padidėjimo prisidėjo iš OCUL Lygos gauta paskola daugiau kaip pusės milijono dolerių, nes normaliai bankelis paauogo apie vieną mil. dol. Siemietinis augimas yra kiek mažesnis nei pernai.

Narių šėrai sudaro \$10.080, čekių sąskaitos \$938.398, santaupos \$4.056.359, terminuotą indėliai \$4.864.000, registruotas pensijų taupymo planas \$1.146.027. Nariams duota asmeninių paskolų \$667.574 ir nekilnojamo turto — \$9.855.852. Vasaros mėnesiais pinigų telkimas bankelyje sulėtėjo, tačiau paskolų pareikalavimas, ypač nekilnojamo turto, labai pakilo, nes per birželio mėn. kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų \$642.200, o gegužės mėn. — \$735.550. Dėlto "Talkai" teko paimti OCUL Lygoje \$600.000 paskolą, kad galima būtų patenkinti visus narių prašymus. Todėl dabar nariai, norintieji gauti nekilnojamo turto paskolas, prašomi iš anksto užsiregistruoti "Talkos" raštineje, kad norimu laiku galėtų gauti pinigų.

Per pusmetį gauta pelno \$47.868.

Per birželio mėn. į bankelį įstojo 12 naujų narių ir išstojo 2. Dabar yra 2124 nariai ir 570 skolininkų.

"TALKOS" VALDYBA turėjo mėnesinį posėdį liepos 7 d. Priimti mėnesiniai pranešimai. Nariams už pusę metų prirašyti nuosimčiai už laikomus pinigus bankelyje \$388.375. Jie prirašyti už čekių sąskaitas, santaupas ir registruotų pensijų taupymo planą. Taip pat nutarta "Talkos" raštineje parduoti šalia "American Express ir "Thomas Cook" kelionių čekius ir už patarimą mokesčio neimti. Nutarta priimti adv. J. Chrolavičiaus patarimus nariams, sudarant nekilnojamo turto dokumentus. Tuo būdu dabar per "Talką" narius aptarnaus 4 lietuviai ir 3 nelietuviai advokatai.

PER PASTARUOSIU MĖNESIU "Talkos" valdyba paskyrė piniginę paramą: Tautos Fondo atstovybei Hamiltone \$250, Hamiltono mergaičių choro "Aidas" kelionei į Bostoną \$500, dramos teatrui "Aukuras" festivalio išlaidoms dengti \$500. Taip pat paskirta \$513 vieno mokinio kelionei iš Hamiltono į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

Studijuoti "Talkos" raštines patalpų praplėtimo klausimui sudaryta komisija iš V. Leparsko, J. Stankaus ir A. Patamsio, kurie, viską ištyrę, pateiks valdybai savo rekomendacijas.

"TALKOS" RAŠTINĖJE esant daugia darbo ir norint paruošti asmenis geresniam ateities darbui, valdyba nutarė samdyti naują tarnautoją ir nutarimą skelbti abiejose Kanados lietuvių laikraščiuose.

Lietuviškos mokyklos mokiniai ir mokytojos Delhi, Ontario

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių pataravimas.
Kepitalas — virš \$10,000,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaupas 7½%
term. depozitus 1 m. 8¼%
term. depozitus 3 m. 9¼%
pensijų fondas 9%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 10%
nekiln. turto pask. 9¼%

PIGIOS ATOSTOGOS

- Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis
- Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos
- Kelionės laivais ir autobusais
- Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams
- 1922 — 55 metai — 1977
- Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas
- Visais kelių reikalais kreipkitės į

Lasie
TRAVEL SERVICE 58 JAMES ST. N. HAMILTON 525-8686
AMERICAN EXPRESS REPRESENTATIVE

Florida, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

se. Norima tam darbu gauti tinkamas asmuo, mokąs gerai lietuvių kalbą, pasiryžęs dirbti finansinėje srityje ir turis noro dirbti lietuviškame kredito kooperatyve. Pageidautina dirbė finansinėje srityje ar su atitinkamu toje srityje išsilavinimu. Suinteresuoti lietuviai kandidatai gali kreiptis ne tik iš Hamiltono, bet ir iš kitų kolonijų. Prašymus siųsti valdybos pirm. J. Kristolaicio vardu.

Vasaros mėnesiais dalis "Talkos" tarnautojų turi atostogas ir raštine šeštadieniais būna uždaryta. Norintieji atlikti reikalus gali tai padaryti penktadienį vakarais iki 7 v.v.

Stasys Dalius

VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI BŪRELIO vadovas St. J. Dalius surinko iš būrelio narių rūpesčių įnašus už 1978 m. antrą pusmetį. Sumokėjo už pusę metų po \$6: P. Leševičius, A. Mingėla, T. Mureika, I. Varnas. Surinkti \$24 liepos 13 d. įnešti "Talkoje" Salpos Fondo sąskaiton ir bus išsiųsti Vokietijon. Šiuo metu ši dvigubą būrelį sudaro 57 nariai rėmėjai, iš kurių 53 buvo sumokėję mokesčių už visus metus. Nuo būrelio įsteigimo 1965. IX. 1 iš viso surinkta ir išsiųsta gimnazijai paremti \$8.124. Ačiū visiems būreli nariams už pastovią paramą, kuri padeda jaunimui mokytis, nes ir šiemet Vasario 16 gimnaziją baigė iš 8 laikiusių egzaminus 7 abiturientai.

St. J. Dalius, būrelio vadovas

Delhi-Tillsonburg

LIETUVISKA MOKYKLA užbaigė mokslo metus gegužės 7 d. Motinos Dienos minėjime. Moterų dr. jos narių rūpesčiu pavasario 12 d. a. i. s. išpuostoje parapijos salėje mokiniai atliko dienai paruoštą programą.

Įžanginį žodį perskaitė Rimas Norkus. Audra Beržinytė skaitė straipsnį iš "Moters" žurnalo apie motinas. Jaunieji mokiniai — Rita ir Jonas Amelotte, Jill ir Joanne Chanda, Kara Demyer padainavo kelias lietuviškas dainėles ir padeklamavo porą eilėraščių. Ramunė Jau-neikaitė skaitė straipsnį apie pavarą. Nijolė Vytaitė supažindino visus su pirmuoju Lietuvos poetu K. Donelaičiu. Ištrauką iš jo kūrybos skaitė: R. Norkus, R. Jakubickas, A. Ratavičius, R. Amelotte, K. Remyer paskambino pianinu. Mergaitės skaitė Motinos Dienai skirtus eilėraščius. Užbaigė visi mokiniai, priitarant minėjimo dalyviams, padainavo kelias liaudies dainas ir Maironio "Lietuva brangi", kuri maloniai naskambėjo kartu su joje išreikšta meile mūsų gražiai tėvynei.

Lietuviškoje mokykloje pernai veikė dvi grupės: jaunesniųjų ir vyresniųjų mokinių. Vyresnieji mokyklą baigė šiais metais. Jaunesniųjų grupę vadovavo Jauna mokytoja — Nijolė Vytaitė. Mokiniams mokytojos iškėto pažymėjimus ir lietuviškas knygas 1978 mokslo metų prsiminimui. Moterų dr. ja apdovanojo mokytojas gelius puokštėmis. Sveikinimus išreiškė L. Bendruomenės ir KLM Moterų dr. pirmininkai.

KUN. LAURYNAS KEMESIS įsijungė į Šv. Kazimiero parapijos darbą. Šventovėje grįžtama prie ankščiau buvusios sekmadienio Mišių tvarkos — 9 ir 11 v. ryto.

KLM MOTERŲ DR. JOS DELHI SKYRIAUS NARĖS š. m. balandžio mėn. išrinko naują valdybą: pirm. — A. Ratavičienė, vicepirm. Z. Augaitienė, sekr. B. Lukošienė, išd. E. Rugienienė, parengiamas B. Rudokienė. Valdyba veikia sėkmingai, sušaukė visuotinį susirinkimą ir planuoja rudenį švesti draugijos 20 m. sukaktį.

Senoji valdyba, energingai dirbusi per metus, su visų narių pagalba, išd. knygoje turėjo \$1079.53. Pajamos padarytos iš parengimų, kavos virimo ir nario mokesčio. Pinigai paskirstyti: centro valdybai \$100, "Moters" žurnalui \$100, "Tėviškės Žiburiams" \$50, parapijos bibliotekai \$50, Lietuvių Dienoms \$25, "Eglutė" \$25, "Ateties" žurnalui \$25, "Skautų Aidui" \$25, Tautos Fondui \$50, Lietuvių Fondui \$25, Vasario 16 gimnazijai \$25, Religinei Salpai \$50. Išde palikta \$529 einamiesiems reikalams ir perduota naujai valdybai.

(Nukelta į 7-tą psl.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LIETUVOS ATSTOVAS VASINGTONE a.a. Juozas Kajeckas, sulaukęs 81 metų amžiaus, po ilgos ligos mirė liepos 2 d. Velionis buvo gimęs Shenandoah vietovėje, Pa., Lietuvon nuvežtas 1909 m., mirus tėvui Petriui Kajeckui. Mokėsi Seiny kunigų seminarijoje, Rygiškių Jono gimnazijoje, Kauno universitete. 1927-29 m. studijavo politinių mokslų mokykloje Paryžiuje ir ten gavo diplomatinį mokslų diplomą. Diplomatinė tarnybai paskyrė net 47 savo gyvenimo metus. Pradžioje dirbo Lietuvos pasiuntinybėse Londone ir Berlyne. Į JAV grįžo 1940 m. rudenį ir buvo paskirtas Lietuvos pasiuntinybės patarėju Vašingtone. Šitoje pasiuntinybėje darbavosi 36 metus, 19 metu — kaip Lietuvos atstovas. Atsiveikėtinimas su velioniu įvyko liepos 5 d. Gvylars laidotuvių namuose. Pagrindinį žodį Lietuvos diplomatų vardu tarė Lietuvos atstovo pareigas Vašingtone einantis dr. Stasys Bačkis. Velionies palaikai palaidoti liepos 6 d. iš Sv. Mato katedros Vašingtone.

AUKSINE KUNIGYSTES SUKAKTĮ birželio 26 d. paminėjo kun. Jonas Kardauskas, MIC. Čikagos lietuvių marijonų koplyčioje jis koncelebravo Mišias su savo broliu kun. A. Kardu, kun. P. Činiku, kun. J. Vasku ir kun. J. Petraičiu, atvykusiu iš Argentinos. Giedoją sol. D. Stankaitytė, vargonais palydima M. Mondekalaitė-Sukut. Vašės Sarkos restorane sukatuvininkui pagerbti surengė marijonų bendradarbių Čikagos skyriaus pirm. A. Snarskienė, vicepirm. P. Dvilaitienė ir išd. S. Kaulakienė. Su sukatuvininko nuveiktais darbais dalyvius supažindino lietuvių marijonų visuomenės provincijolas kun. J. Dambrauskas, Čikagos visuomeninio vyresnysis kun. dr. V. Rimšelis.

Kolumbija

BIRZELINIUS LIETUVIŲ TRE-MIMUS į Sibirą prieš 37 metus specialiomis pusvalandžio programomis Medeline paminėjo dvį universitetų radio stotys — "Radio Bolivarian" ir "Radio Antioqueno". Šiomis laidomis bei joms skirta medžiaga pasirūpino Jonas Kaseliūnas. Laidose skambėjo M. K. Čiurlionio muzika, buvo priminti pagrindiniai baisiojo birželio (Junio de horror) faktai: 35.000 lietuvių — vyrų, moterų, vaikų ir senelių išvežimas į šiaurinį Sibirą 1941 m. birželio 13-14 d.d. Įvadą programoms padarė kolumbietis Roman V. Gordon, o jas pabrėdė radio darbuotojai Octavio Arcilla ir Gustavo Chason.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS centro valdyba įieško naujo nuolatinio redaktoriaus Londone leidžiamam savaitraščiui "Europos Lietuvių" mirusiam red. a.a. Juozui Lūžai pakeisti. Suinteresuotieji prašomi kreiptis į valdybą šiuo adresu: 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Britan. Šia proga "EL" 27 nr. buvo paskelbtas įdomus skaitytojo Kazio Leono laiškas: "Paskaitės Europos Lietuvių", kad reikalingas laikraščio redaktorius, skubu siūlyti, kad redaktorium būtų paskirta moteris. Tiknu, kad skaitytojai imtų labiau domėtis laikraščiu ir jų skaičius padidėtų. . . Laiško autorius pasigenda moterų įsijungimo į "EL" bendradarbių eiles, nors jos esančios "sumanesnės, išstvermingesnės, atkakliai siekia tikslo ir turi savotišką intucijos savybę".

Urvagvaja

MONTEVIDEO TELEVIZIJA V. tu kanalu transliavo programą, kurioje gražiai pasirodė "Ažuolynas" ir vyresnieji "Rintukai", nors abi grupės buvo nepilnos sudėties — turėjo tik po šešias šokėjų poras. "Ažuolynas" atliko Audėjęle ir Audėję, "Rintukai" — Gyvatara. Gaila, kad nebuvo įvado, žiūrovus supažindinančio su šiais tautiniais mūsų šokiais.

ATISVEIKINIMAS SU KUN. PETRU DAUGINCIU, SJ, įvyko birželio 25 d. Perleidis jėzuitų vadovautą Šv. Kazimiero parapiją Sao Paulo mieste, Brazilijoje, iš Romos atvykusiems saležiečiams, kun. P. Daugintis, SJ, dabar darbuosis Čikagoje. P. Amerikos lietuviams jis yra paskyręs 23 savo darbo metus, kurių didžioji dalis prabėgo Montevideo mieste. Išleistuvių proga jis atnašavo Mišias Montevideo lietuviams, o po to dalyvavo arbatėlėje, kurios metu buvo pagerbti birželio mėnesio varduvininkai — Antanai, Jonai, Petrai, Povilai bei šių moteriškių vardu atstovės. Gražią tautinių šokių programą atliko "Ažuolynas", vyresnieji ir jaunesnieji "Rintukai".

MONTEVIDEO NORTO KAPINĖSE palaidotas a.a. Leonas Stendelis, 48 metų amžiaus. Jis mirė birželio 21 d. Sao Paulo mieste, Brazilijoje, vykdydamas su viena laivu bendrovės pasirašytą darbo sutartį. Mirties priežastis — persilimas ir dėl jo kilusios komplikacijos. Velionis yra jauniausias Montevideo gyventojas Stefanijos Stendelienės sūnus. Jai ir visai jos šeimai užuojauta reikiška lietuvių kunigai ir Katalikių Moterų Draugija.

Australija

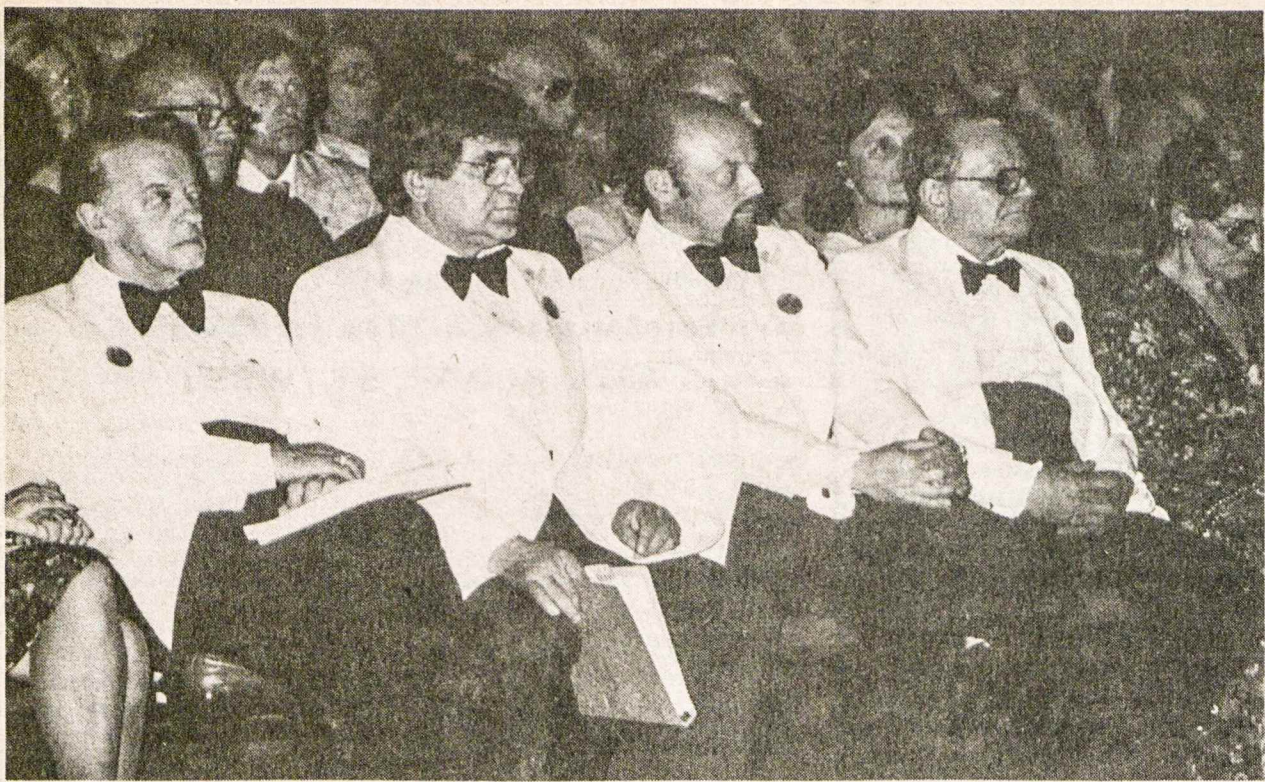
BALTIECIŲ SAVAITE ADELAIDEJE buvo skirta trėmimų Sibiran metinėms, Baltijos respublikų nepriklausomybės atstatymo šešiasdešimtmečiui ir baltiečių suvažiavimui. Savaitę surengė federacinė Australijos baltiečių taryba, P. Australijos baltiečių taryba ir P. Australijos moterų sąjunga. Rengėjų komitete lietuviams atstovavo J. Lapsys, L. Gerulaitis ir dr. S. Pacevičienė. Trėmimai į Sibirą paminėti ekumeninėmis pamaldomis Šv. Pranciškaus Ksavero katedroje, dalyvaujant visu trijų tautybių dvasininkams, augstiesiems svečiams, glėpstant lietuvių, latvių ir estų chorams. Nepriklausomybės atgavimo šešiasdešimtmetis paminėtas birželio 10 d. baltiečių dailininkų darbų bei tautodailės parodos atidarymu, iškilmingais pietumis birželio 16 d. Dalyvių eilėse buvo imigracijos ir etninio reikalų min. R. MacKellar bei kitų žymių svečių.

SEMINARINIO POBŪDŽIO BALTIECIŲ SUVAŽIAVIMAS įvyko bir-

Vokietija

VASARIO 16 GIMNAZIJĄ mokslo metus užbaigė birželio 16 d. baigminių aktų pilnis rūmų salė. Susirinko visi mokytojai ir 68 mokiniai, kurių tarpe 10 buvo iš JAV, 7 iš Kanados, 1 iš Venecuelos. Į augštesnes klases buvo perkeltas 61 mokinys, toje pačioje klasėje liko 5 ir vienas pavėluotai pradėjęs mokslą, vienas gavo pataisą. V. Vokietijos mokyklose pažymiai rašomi nuo 1 iki 5. Mūsų šie penketukai atstoja jų vienetukas. Mokslo metus su augščiausiu pažymiu vidurkiu baigė: septintokė L. Rekašūtė — 1,76, septintokas B. Federavičius — 2, astuntokė A. Butrimaitė — 2,08, pirmokas T. Verselis — 2,18, ketvirtokas A. Gronau — 2,46, ketvirtokė I. Pancerytė — 2,46. Jie buvo pagirti už uolumą. Geriausia elgesio pažymį — vienetuką už visus vertinamus elgesio dalykus gavo septintokas B. Federavičius. Trys mokiniai mokslo metus baigė su elgesiu, įvertintu tik ketvertuku (mūsų šiais dvejetukas). Pažymys jiems sumažintas iki tokio lygio dėl nenakvojimą bendrabutyje, pėvelų grįžima, lovų nepasiklojimo ir netgi pamokų nelankymo bei pateisinamos priežasties. Tokių mokinių pasitikimas gimnazijoje ir bendrabutyje kabo ant plauko. Iš tikrųjų gal būtų geriau, jei Vasario 16 gimnazija imtų ir nukirptų tą plauką, atsisakydama neigiamos tos trijulės įtakos kitiems mokiniams. Šešimties mokinių metinis elgesys įvertintas trejetuku, kuris taip pat reikiška ir mūsų šie trejetukai. Jų nusikaltimas — nemandagus elgesys su mokytojais, atsilikalinėjimai, gatvės forma reikiama "meile", profanuojanti ši kilynį jausmą. Gimnazijai didelį rūpestį sudaro mokinių bendravimas su aplinkinio kaimo vokiečių jaunimu. Jų tarpe yra ir padorių jaunuučių, bet taipgi netruksta ir tokių, kurie daro neigiamą įtaką mūsų šioms gimnazistams. Po direktoriaus V. Natkevičiaus kalbos, atskleidusios katkurius Vasario 16 gimnazijos problemas, padėkos žodį mokytojams ir mokiniams tarė kuratoriaus pirm. kun. A. Bernatonis.

Penktosios Š. Amerikos lietuvių dainų šventės Toronte dirigentai. Iš kairės: ST. GAILEVICIUS, V. VERIKAITIS, A. JURGUTIS, A. MIKULSKIS, A. STEPHENS. Trūksta: BR. BUDRIUNO, F. STROLIOS, J. GOVEDO S. Dabkus

Iš anksto svarstyti repertuarą

Muzikos profesorius Vytautas Marijošius apie penktąją dainų šventę Toronte

— Dalyvavote penktoje Kanados ir JAV lietuvių dainų šventėje Toronte. Būtų įdomu išgirsti Jūsų kaip muziko bei dirigento nuomonę apie tą didįjį renginį. Visų pirma pasakykite, koks buvo bendras Jūsų įspūdis — džiuginantis ar liūdinantis?

— Nors dideli žmonių susibūrimai manęs netraukia, tačiau tam tikrais atvejais tai neįšvengiama, reikalinga ir net įspūdinga. Tikrai malonu buvo stebėti daugelio chorų įžygiavimą šventės pradžioje. Žiūrėdamas į juos džiaugiausi, kad dar yra žmonių, kurie suranda laiko talkinti tokiems užmojams kaip dainų šventė. Tačiau į mano džiaugsmo jausmą ir dėkingumą šventės rengėjams bei dalyviams skverbėsi ir minorinės mintys. Spėlioju, kiek dar tų pasiryžusių turėsime kitai panašiai šventei.

— Dainų šventėje dalyvavo gana daug chorų iš Kanados, JAV ir net Australijos. Ar, jūsų nuomone, chorai (jungtinis mišrus, vyrų, moterų) buvo pakankamai gerai paruošti „sulydyti“ ir muzikiniu požiūriu „išlyginti“ per vieną bendrą šeštadienio repeticiją?

— Tiek, kiek chorinė medžiaga — choristai buvo lankstūs, ir choro vadovai turėjo sugebėjimą, laiko bei kantrybės, tiek ir buvo pasiruošta.

Zinant sunkias sąlygas chorams egzistuoti, aišku, kad pasirošimas buvo nevenodas. Atrodo betgi, kad mažiau pasiruošę neperdaug trukdė geriau išlavintiems vienietams, ir bendras skambėjimas tam tikrais momentais buvo be priekaištų, nors ir turėta iš viso tik viena bendra repeticija.

— Ar nesunkino dainavimo „Maple Leaf Gardens“ sporto arena, kuri nėra skirta koncertams? Be to, turbūt turėjo reikšmės ir choristų sustatymas?

— Tokiom masinėm manifestacijom patalpų klausimas išspręsti nelengva. Aišku, dainų šventei sporto arena nebuvo tinkama, tačiau technškai pagerinti akustinį skambėjimą buvo galima, amfiflikuojant dainavimą garsiakalbiais, užkabinant virš choro akustines plokštes ir uždarančias portatyvines uždvarom. Ar tai galima buvo techniškai padaryti ir ar tam turėta lėšų — nežinau. Atsakingi asmenys galėtų tai paaiškinti.

Choristų sustatymas per repeticiją buvo geresnis, bet per koncertą nevisai vykęs. Atrodo, vaikų chorui buvo proga per pertrauką užimti scenoje vietą (moterims pasitraukus nuo scenos į šoninius išėjimus). Palikus vaikų chorą viduryje scenos, jungtinio choro vyrai visai programai liko taip iškelti į dausas, kad iš ten jie nei dirigentų galėjo sekti, nei garšą koncentruoti į klausytojus. Tai, žinoma, dainavimo nepalengvino ir prie geresnio skambėjimo neprisidėjo, tačiau gera valia, kantrybė ir ryžtas pagelbėjo viską „sulydyti“, kad ir nevisai „išlyginti“.

Aplamai, prie geresnio skambėjimo daug prisidėtų ryškesnis žodžių tarimas, o to tai tikrai trūko. Gerai dikiškai yra reikalinga širdis ir intelektas. Širdis gero skambėjimo yra balsiai, o priebalsiai — tai intelektas. Tiek, kiek galima, būtų gera

ryškiau iškelti potekstės prasmę, įvairesnę garso spalvą ir dinaminį įvairumą.

— O ką galėtumėt pasakyti apie vaikų chorą, kurio dainavimą lydėjo simfoninis orkestras?

— Iš tikrųjų nedaug ką. Jų balsai buvo persilpni sporto stadionui. Prie geresnių akustinių sąlygų tikriausiai jie ir simfoninis orkestras skambėtų kitaip. Neturiu, deja, jų dainų partitūrų, bet du sykius išgirdus (per repeticiją ir šventę) liko įspūdis, kad ryškesnio ritminio kontrasto dainos būtų jaunimui daugiau prie širdies.

— Daugeliui klausytojų atrodė, kad šioje dainų šventėje trūko publikos uždegančio chordinio iškilimo, išskyrus vieną kitą dainą. Ar nebuvo kaltas repertuaro parinkimas?

— Visai teisingai — trūko. Iš dalies akustikos kaltė, choro nuovargis, stoka entuziazmo, programos ilgumas (3 v.p.p. — 7 v.r.) ir, svarbiausia, Jūs atspėjot, repertuaro parinkimas. Repertuaro problema labai komplikuoja, nes reikia derinti patriotizmą, meną, asmenines ambicijas, techninius sunkumus ir lėšas. Imkim, kad ir šią pasikutinę šventę. Repertuaras buvo tikrai sustabarėjęs. Per 20 dainų reikėjo chorui išdainuoti, neskaitytą vaikų repertuaro. Beveik visos dainos, slinkties ir dinamikos atžvilgiu, buvo įkryriai vienodos ir taip pasitaikė, kad vienas dirigentui diriguojant, iš 4 dainų 3 iš jų buvo visos to paties sol mažorinė tonacija!

— Visi matė, kad chorams talkino net trys orkestrai: pučiamųjų, styginis ir kančių bei kitų liaudies instrumentų. Ar jų dalyvavimas praturtino bei sustiprino dainų šventę ir jos programą?

— Iš trijų orkestrų turbūt tik pučiamųjų tikrai buvo reikalingas chorų įžygiavimui. Deja, kiti du buvo permažai girdimi, ypač kančių, kuris koncerto eigoj taip išsiderino, kad mažiausiai tiko skambiam pavadinimui „Lietuviška rapsodija“.

— Paprastai dainų šventės kokybė priklauso nuo chorvedžių, paruošusių chorą, ir nuo šventės dirigentų. Ar šioje dainų šventėje chorvedžiai, o ypač dirigantai, tinkamai atliko savo dalį?

— Susidariau įspūdį, kad chorai ir chorų vadovai, kaip jau minėjau, savo užduotį atliko gerai. Visi ant šventės aukuro su-

dėjo savo geriausias pastangas. Tikriausiai jungtinis ar paskiri vyrų ir moterų chorai buvo pasiruošę atsiliepti į daug idomėse interpretaciją ir visa širdim atsiliepti į dirigentų reikalavimus. Deja, nevisi dirigantai prilygo tam garbingam pašaukimui. Pas kaikiuriuos, deja, buvo daug judėjimo, bet maža laimėjimo.

— Kaip visose, taip ir šioje dainų šventėje buvo gražių, pasigėrėtinų momentų, bet netrūko ir taisytinių dalykų. Į ką labiausiai reikėtų atkreipti dėmesį rengiantis sekančiai dainų šventei?

— Tikrai buvo. Nelaukta staigmena išvakarėse dainų šventės buvo Melburno Dainos Sambūrio koncertas. Ėjau iš tikrųjų į tą koncertą atlikti pilietinės pareigos, kad australiečiai nedainuotų tuščioj salėj. Bet išgirdęs, kaip jie dainuoja, buvau labai maloniai nustebintas. Jie ne tik atliko pilietinę pareigą, bet iš atminties išdainavo visą programą, buvo aktyvūs ir gyvi atlikėjai. Gera dikičia ir tarimas ir, mano nustebimui, kad ir savita, bet patraukli, intriguojanti ir įtikinanti interpretacija.

Su malonumu prisimenu per dainų šventę K. V. Banaičio „Po aukštus kalnus“. Tas pats choras, kuris vos galėjo pradėti Kanados himną sutartinai ir užbaigti paskutines kelias dainas šventei baigiantis, Banaičio dainoj nuo pradžios atkreipė dėmesį į dinaminį ženklinimą, dirigentui inspiruojant, sopranai ir altai, su pakelta nuotaka gyvai užtraukė „Po aukštus kalnus vaikščiojau, saldžias uogėles rankiojau.“

Į ką labiausiai reikėtų kreipti dėmesį ateičiai? Kuo anksčiau šiai svarstyti repertuarą ir buvusių klaidų vengti.

Atsiūsta paminėti

PASAULIO LIETUVIS nr. 42 (106), birželis. Mėnesinis PLB valdybos žurnalas, redaguotas Broniaus Nainio. Techniniai redaktoriai — Pranas Razminas ir Kazys Barzdukas. Administratorius—Stasys Džiugas, 7240 So. Mozart St., Chicago, Ill. 60629, USA.

ATEITIS nr. 5, gegužė. Mėnesinis Ateitinių Federacijos žurnalas. Šio nr. redaktorė — A. Zailskaitė. Administratorius — J. Polikaitis, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

FILATELISTŲ DRAUGIJS „LIETUVA“ BIULETENIS 1978 m. nr. 2 (176), balandis-birželis. Gaunamas pas administratorių K. Rožanską, 3450 W. 62nd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Žymenų įteikimas penktosios dainų šventės dirigentams. Iš kairės: Br. Budriūnas, KLB vicepir. L. Skripkutė, A. Stephens, muzikinės komisijos pirm. V. Verikaitis Nuotr. St. Dabkus

Kanados skulptorių parodoje

DAIL. DAGYS

Kanados Skulptorių Sąjunga (jai priklauso tik vienas lietuvis dail. Dagys) šiemet mini savo gyvavimo 50 metų sukaktį. Ta proga Sąjunga surengė didelę skulptūros parodą, kurioje dalyvavo 72 asmenys. Kiekvienas jų galėjo pasirodyti tik su vienu savo darbu.

Toronte ši paroda buvo surengta erdviuose Ontario valdžios rūmuose — Macdonald galerijoje gegužės 23 — birželio 18 d.d. Ji bus perkelta į kairiuosius Europos kraštus. Anglijos Londone, Kanados rūmų galerijoje, ji bus liepos 19 — rugpjūčio 30, Paryžiuje rugsėjo 22 — spalio 22, Briuselyje lapkričio 9 — 30 d. Po to gal būtų bus perkelta į JAV.

Toronte šioje parodoje vyravo didelio formato darbai. Vėžant parodą į užjūrį tie didieji darbai numatomi pakeisti mažesniais tų pačių autorių darbais. Kadangi kiekvienas autorius tegalėjo išstatyti po vieną savo darbą, tai paroda buvo labai įvairi. Joje, be keleto tradicinių-realistinių statulų ir poros biustų, buvo nemažai daugiau ar mažiau deformuotos gamtos, bet daugiausia vyravo įvairiai kraipomos, rangomos, laužomos, sukiojamos bereikšmės abstraktinės formos, įvairiose medžiagose. Tai šių laikų dvasia (tiksliau — liga), kuri su savimi traukia ne tik jaunus, realiau nesugebančius pasireikšti, bet ir senesnius dailininkus, nenorinčius atsilikti nuo laiko srovės. Todėl kiekvienas autorius stengiasi būti kuo originalesnis, kuo sensacingesnis savo darbas, bet palieka (bent man) beprasmių didelių pastangų įspūdį. Žiūrint į tuos darbus, skverbiasi mintis: ar tai kuriamas naujas menas, ar tik gaminami sensacingi konstrukcijų griozdai? Tokiems darbams pateisinti sukurama teorija, kad skulptūra yra forma, t.v., kur yra forma, ten yra

skulptūra. Jei taip, tai viso pasaulio žmogaus ir gamtos sukurti objektai yra skulptūros, nes visur yra formos, gal net dailesnės ir malonesnės, bet jos yra įprastos, todėl nelaikomos menu. Bet forma, iš kurios nespinduliuoja dvasinė nuotaika, nėra menas. Todėl, matant panašias pastangas, plaukia išvada, kad yra statoma šventovė, kurioje nėra ir nebus Dievo, o tik erdvė skaldančios sienos bei nepraktiški baldai.

Man tenka šioje parodoje dalyvauti su mano kūrybai nebūdinga pusiau abstraktine skulptūra „Sugriautas miestas“, bet joje galima įžiūrėti sugriautų pilių viršūnes, apdegusių langų paslaptingas angas ir viduryje tų degusių matyti neaiškūs ramiai stovinčio vaiko vaizdas. Tai lyg simbolis iš griuvusių kylančio naujo gyvenimo.

Dail. DAGIO skulptūra „Sugriautas miestas“. Ji buvo išstatyta Kanados skulptorių parodoje Toronte

Lituanistinis seminaras artėja

EMILJA SAKADOLSKIENĖ

XII mokytojų studijų savaitė, šiais metais įvykusi Toronte, Pasaulio Lietuvių Dienų rėmuose buvo išskirtina tuo, kad joje buvo iškelta visa eilė problemų, kurios jau ilgą laiką nesulaukia reikiamo dėmesio mūsų švietimo institucijose.

Pagaliau aptarti trūkumai dėstant Lietuvos istoriją po nepriklausomybės laikų. Kitur atkreiptas dėmesys į kalbos kultūros menkėjimą. Dažnai užsiminta apie jaunų mokytojų lituanistinį žinių trūkumą.

Tokie rūpesčiai buvo aktualūs ir VII mokytojų studijų savaitėje 1973 m. Dainavoje, kai ten dalyvavęs jaunimas pats ėmėsi iniciatyvos toms problemoms šalinti. Pasisakyta, jog pats laikas pasekti latvių ir estų pavyzdžiui, kurie jau eilę metų ruošia kursų vasaros metu.

Susirinkęs jaunimas norėjo sudaryti tokią aplinką, kurioje maža grupė studentų galėtų kalbėtis tik lietuviškai, užsidaryti nuo angliška kalbančio pasaulio, atsiriboti nuo miesto triukšmo, dulkių ir intensyviai dalyvauti universitetinio lygio pasikaitose. Ilgų diskusijų rezultatai išvydo dienos šviesą jau sekančių metų vasarą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Ry-

šiais metais organizatoriai atkreipė ypatingą dėmesį į tuos kursantus, kurie lankosi kelinus metus. Dalyviai turės progą rinktis iš 11 kursų lietuvių kalbos, lietuvių literatūros ir Lietuvos istorijos srityse. Kiekvienas kursantas privalo lankyti mažiausiai 4 kursus, bent po vieną iš minėtų sričių.

Bus dėstomi šie kursai:

LINKSNIAI IR PRIELINKSNIAI — mokyt. Stasys Barzdukas, BENDRINE LIETUVIŲ KALBOS RASYBA, SKYRYBA IR KALBOS KULTŪRA — kun. Juozas Vaišnys, SJ, LIETUVIŲ KALBOS KIRČIAVIMAS — prof. Antanas Klimas, ŽODYNO TURTIMAS — prof. Antanas Klimas, DAILUSIS SKAITYMAS — akt. Henrikas Kačinskas, POKARIO LIETUVIŲ POEZIJA — prof. Rimvydas Šilbajoris, LIETUVIŲ DRAMA — dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, LIETUVIŲ LITERATŪROS ANALIZĖ — pfof. Rimvydas Šilbajoris, LIETUVOS ISTORIJA 1772-1918 — prof. Romualdas Misiūnas, LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940 — prof. Benediktas Mačiūka, LIETUVOS ISTORIJA NUO 1940 METŲ — prof. Benediktas Mačiūka.

Stovyklos mokestis — \$120. Norintieji gauti įskaitas iš Kento valstybinio universiteto turi užsimokėti atskira, papildoma mokestį už tris arba šešias ketvirčio valandas.

Platesnių informacijų teirautis: PLJS Ryšių Centras, 2422 West Marquette Road, Chicago, IL 60629, USA.

Lituanistikos seminaro idėja išsivystė ne vien jaunų mokytojų nepritekliams mažinti, bet ir visam gimnaziją baigusiam jaunimui, norinčiam išsamiau pažinti lituanistinį lobyną. Skubiai registruokitės — liko tik 10 vietų. Neapleiskime, o brandinkime tai, kas mus išskiria iš gyvenamo krašto aplinkos.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. KESTUČIO ZAPKAUS kūrinį parodą, truksiančią iki rugpjūčio mėnesio, surengė Cincinnati miesto dabartinio meno centras Ohio valstijoje. Šį pavasarį K. Zapkus turėjo jau antrą sėkmingą parodą vienoje žymioje Paryžiaus galerijoje. Pirmąją jo parodą Paryžiuje buvo surengusi JAV ambasada, kai jis ten gilino savo studijas. K. Zapkus yra niujorkietis, turintis vieną savo studiją Manhattane, o kita — Long Island vietovėje, Niujorko valstijoje. Tapybos dėstytoju jį yra pakvietęs Princetono universitetas.

TORONTIECIO DR. JONO ŽMUIDZINO studiją „Commonwealth polono-lithuanian ou l'Union de Lublin (1569)“, kainuojančią 78 V. Vo. kietijos markes, Kanados ir JAV lietuvių gali užsisakyti šiuo adresu: Walter de Gruyter, Inc., 3 Westchester Plaza, Elmsford, N.Y. 10523, USA. Adresas kitų šalių tautiečiams: Walter de Gruyter and Co., D — 1000 Berlin, Genthiner Strasse 13.

SOL. D. A. N. O. S. STANKAITYTES PLOKSTELE išleis šiam tikslui Čikagoje sudarytas komitetas, renkantis rėmėjų aukas. Komitetas taipgi surengs jos dainų bei operų arijų rečitalį šį rudenį.

POETE ZIVILE BILAIŠYTE gavo anglų literatūros daktaro laipsnį Northwestern universitete, Evansone, Ill. Pastaruosius dvejus metus ji dirbo dėstytoja Illinois universitete, Circle Campus. Sekančiais mokslo metais pakviesta profesoriatui Tarham kolegijoje, Richmonde, Indianoje, kur jai teks dėstyti renesansinę anglų literatūrą ir kūrybinę rasybą.

LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS susirinkime Čikagoje birželio 15 d. įdomią paskaitą „Perguyvenimai nacių lageriuose“ skaitė buvęs Stutthof kalnys M. Mačekvičius, kuris su 45 lietuviais intelektualais į Stutthofą buvo atvežtas 1943 m. kovo 26 d. Kalinius darbo metu mušdavo specialiu SS dalinių nariai, juos stumdydami ir plūsdami. Lietuvių grupė iki gegužės 30 d. praretino ligos, badas, kriminalinių siautėjimas. Itakos į gerą pusę turėjo Lietuvos pogrindžio administracijai daromas spaudimas ir frontuose prasidėjusios vokiečių nesėkmės. Tada esančiniai lietuviai pradėjo trauktis švelniau — prievarta nevarė ir darbus, leido gauto maisto siuntinius, susirašinėti su artimaisiais Lietuvoje. Visdėlio Stutthofe žuvo apie 100 lietuvių. Aukų būtų buvę dar daugiau, jei ne dr. A. Starkaus teikiama pagalba. Pastarasis išgelbėjo ir patį M. Mačekvičių, susirgusį dėmėtąja šiltine, su menkais gyvybės ženklais nusiųstą į lavoninę. Daug kančių teko patirti, kai Stutthofe kaliniai, artėjant sovietams II D. karo pabaigoje, buvo varomi arčiau jūros. Šioje kelionėje mirė kun. A. Lipininas. Sargybiniai šaudydavo nusilpusius ir nepajėgiuosius eiti. M. Mačekvičius jau buvo paliktas prie telefonų stulpo, bet jį išgelbėjo pravažiuojantys vokiečių kariai, paimdami savo globon.

MELBURNO M. K. CIURLIONIO DISKUSIJŲ KLUBAS, telkdamas savo narių \$100 įnašus, 1973 m. pradėjo rinkti moderniosios grafikos kūrinius. Gegužės 14 d. Lietuvių Namuose įvyko šio rinkinio paroda. Lietuvių grafikai atstovavo dailininkai — Eva Kubbos, Henrikas Šalkauskas, Sigitas Gabrie-Gabrijolavičius, Zibuntas Mikšys, Viktoras Simanekvičius, Vida Kabailienė, Kristina Vingytė, Teisutis Zikaras, Adomas Viegis, švedų — Birgit Sköld, Axel Ding, japonų — Joichi Hoshi, Hiroyuki Tajima, Maki Haku, prancūzų — Bernard Jardel, italų — Mario Bonello, Eugenio Carmi, meksikiečių — Alfredo Zalce, australų — Robert Grieve. Klubo nariai Vilniaus universitetui, švenčiančiam 400 metų sukaktį, planuoja padovoti platesnės apimties grafikos kūrinį rinkinį.

SONATŲ VAKARA Bostono muzikos mokykloje Community Music Center surengė joje dirbantį smuikininką Izidorius Vasyliūnas, pasikvietęs tris kolegas pianistus. Programon buvo įtrauktos trys L. Beethoveno, J. Gaidelio ir J. Brahmos sonatos, kurias I. Vasyliūnas atliko su skirtingais pianistais. Ypač didelio koncerto dalyvių dėmesio sulaukė Julius Gaidelio sonata, kurią apibūdino Elena Vasyliūnienė.

K. DONELAČIO „METUS“ lenkų kalba išleis Lenkijos leidykla „Pojezyerze“ Olštyno mieste 1980 m., kai bus minima jo mirties 200 metų sukaktis. Naują „Metų“ vertimą šiai leidyklai ruošia Britanijos Londone gyvenantis poetas Zygmunt Lawnowicz, kuris yra gimęs, augęs ir mokslus ėjęs Lietuvoje. Lenkijos leidykloms jis yra išvertęs nemažai Vakarų pasaulio poezijos kūrinių.

KAZIO BARENO APSAKYMŲ KNYGA „Kilogramas cukraus“ šiemet išleis A. Mackaus vardo knygų leidimo fondas Čikagoje. Ši stamboka knyga jau surinkta, taisomos korektūros. Aplanką ir titulinį puslapį jai paruošė dail. V. Zilius. K. Barėnas taipgi yra parašęs ir diduką romaną, kurio pagrindinis veikėjas yra „Tūboto gaidžio metų“ Ignacas, persikėlęs į miestą. Šį romaną taipgi vėliau yra linkusi išleisti minėtoji leidykla.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE gastroliavo amerikiečių ledo baleto „Holiday on Ice“, kuriame yra sukeltas nemažas būrys dailiojo kūno čempionų bei prizininkų net iš septyniolikos pasaulio šalių. Žiūrovams labiausiai patiko baleto numeriai „Didžiosios rungtynės“, „Beždžionių metas“, „Kalėdų atostogos pagal Dickensą“.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE gastroliavo amerikiečių ledo baleto „Holiday on Ice“, kuriame yra sukeltas nemažas būrys dailiojo kūno čempionų bei prizininkų net iš septyniolikos pasaulio šalių. Žiūrovams labiausiai patiko baleto numeriai „Didžiosios rungtynės“, „Beždžionių metas“, „Kalėdų atostogos pagal Dickensą“.

VEIKLOS DESIMTMETI paminėjo folklorinis Vilniaus universiteto studentų ansamblis. Pirmosiomis jo narėmis 1968 m. pavasarį buvo filologės Veronika Janulevičiūtė, Marytė Razmukaitė ir Audra Žiurlytė su vadove Aldona Ragevičienė, dalyvius sutelkusios iš visų etnografinių Lietuvos sričių. Darbas buvo pradėtas „Kalendorinė pavasario šventė“, kurią papildė žiemos švenčių tautosaka, vestuvinių papročių, humoristinė miestelio mugės insecenizacija „Turgus“. Antroji ansamblio vadovė Laima Burksaitienė paruošė programas „Lietuva — dainų kraštas“. Sukaktuvinį koncertą pradėjo veteranų grupės tų ankstesniųjų programų ištraukomis. Nuo 1976 m. rudens etnografiniam studentų ansamblui vadovauja jauna muzikologė Zita Kelmickaitė, debiutavusi su programa „Paukščiai liaudies tautosakoje“. Sukaktuvinio koncerto antrajai daliai ji paruošė premjerinį spektaklį „Supkit, meskit mani jaunų“ — pavasario-vasaros laikotarpio papročių ir apeiginės tautosakos lydinį, kurį sudarė jurginių, paruginės, supuoklinės, kupolinės dainos, sutartinės, lalavimai, rateliai, pasakojimai. Dainos yra paimtos iš archyvinės medžiagos. Kaikurių jų jau buvo bebaigiančios išnykti XX š. pradžioje — „Jurgi, šildyk žamį“, „Oi lia lia kalmelis“, „Oi ant kalnelio stovėjo grūselė“, „Labas vakars, pons gaspard, ei lalo“. Naujoje programoje kupolių tautosakai atstovauja tarmiški žemaičiai ir augštaišės pasakojimai apie šios šventės apeigas, atliekami K. Jonušo ir D. Jonušytės. Jon taipgi įtrauktas net aštuonių dainų augštaiškas „Kadrilis“.

KAUNO PAVEIKSLŲ GALERIOJE, kuri pastatyta Žaliakalnio papėdėje, birželio 23 d. buvo atidaryta Lietuvos jaunųjų dailininkų paroda, susilaukusi 180 dalyvių. Šiuo metu veikia tik pirmasis naujosios galerijos augštas, turintis 70 kv. metrų salę. Pirmajai parodai naujuosiuose rūmuose pateiktai daugiau kaip 500 kūrinių — tapybos, skulptūros, grafikos, metalo, odos dirbinių, dailiosios tekstilės, keramikos pavyzdžių, scenovaidžių ir sceninių drabužių eskizų. Rudenį antrame ir trečiame galerijos augštuose bus surengta M. Žilinskio dovanoto paveiklų rinkinio paroda. Iš V. Berlyno atsiųstame J. Žilinskio rinkinyje yra apie 300 įvairių dailininkų kūrinių.

VILNIAUS UNIVERSITETO SARBIEVIJŲ kieme surengtas poezijos vakaras buvo skirtas artėjančiai šios mokslo institucijos 400 metų sukakti. Įvadinį žodį tarė filologijos fakulteto prodekanas Albinas Jovaišas, primindamas pirmuosius iš šio universiteto išėjusius mūsų rašytojus — Simoną Daukantą, Mikalajų Dauką, poetą Silvestrą Valiūną. Su vėlesniais jo auklėtiniais dalyvius supažindino Mykolas Sluckis. Savo eilėrašiais šie poetai — Tatjana Rostovaitė, Alfonas Maldonis, Algimantas Baltakis, Marcelijus Martinaitis, literatūros kritikas Algimantas Bucys, buvęs teisininkas Algimantas Karčiūskas. Ypač įdomus buvo A. Baltakio eilėraščių „Studijų draugams“, sukurtas universiteto baigimo proga ir dar neskelbtas spaudoje. Į poetų gretas įsijungė ir jauniausieji universiteto absolventai — Henrikas Bakanas su Justinu Kubiliu. Poezijos programą užsklėdė Justinas Marcinkevičius, o koncertinę dalį atliko Saulius Soneckio vadovaujamas orkestras.

SPECIALIU KONCERTU ŠIAULIUOSE savo veiklos dvidešimtmetį paminėjo simfoninis šio miesto liaudies orkestras, vadovaujamas J. Laumausko. Koncerto programoje buvo E. Griego, P. Čaikovskio, G. Puccini, A. Chačiaturiano, J. Naujalio, S. Simkuso bei kitų kompozitorių kūrinių. Orkestrui talkino jo sol. B. Raineris ir bosas V. Daunoras, tarptautinio Tulūzos konkurso laureatas.

ERŽVILKO J. BANAČIO KULTŪROS NAMUOSE, Jurbarko rajone, birželio 10-11 d. įvyko tarptautinė liaudies dainininkų, muzikantų ir šokėjų šventė „Prie Nemunėlio“. Vertintojų komisija, vadovaujama R. Kibildienės, paskyrė prizus: geriausios pasakorės — Lazdijų rajono atstovė O. Budzevičienė, geriausio dainininko — lazdiejiui A. Olšauskui, dainininkės — E. Varnauskienės iš Vilkyjos, geriausio muzikanto — P. Janušaičiui iš Šakių rajono. Geriausiųjų laurai taipgi teko: moterų ansamblio — Šiaulių rajono Raudėnų kolchozininkėms, instrumentinio ansamblio — Kėdainių rajono „Armonikoms“, netipinės kaimiškos kapelos — erzvilkiečiams, liaudiškiausios grupės — etnografiniam Kurtuvėnų ansambliui iš Šiaulių rajono. Specialų prizą už nuotaikingumą išsikovojo Varėnos savielklainikė. Pagerbti ir vyriausieji amžiumi šios šventės dalyviai — jurbarkietis T. Bukauskas, plungietis M. Butautienė. Premijuotieji menininkai ir ansambliai surengė koncertą Jurbarko dainų slėnyje.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE gastroliavo amerikiečių ledo baleto „Holiday on Ice“, kuriame yra sukeltas nemažas būrys dailiojo kūno čempionų bei prizininkų net iš septyniolikos pasaulio šalių. Žiūrovams labiausiai patiko baleto numeriai „Didžiosios rungtynės“, „Beždžionių metas“, „Kalėdų atostogos pagal Dickensą“.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE**JANE-BABY POINT**, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambarys; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų.**ROYAL YORK-EGLENTON**, gražus 6 kambarių vienaauštis; pilnai užbaigtas rūšys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.**SWANSEA**, atskiras, originalus tributas, 3 ir 2 miegamųjų, vos kelio-likos metų senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.**RUNNYMEDE-BLOOR**, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina \$64.900.**HIGH PARK-BLOOR**, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.**ROYAL YORK-BLOOR**, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaauštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūšys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.**INDIAN RD-BLOOR**, 10 didelių kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolų.**JANE-ANNETTE** — palikimas, 5 kambarių atskiras mūrinis vienaauštis; garažas; prašoma kaina tik \$55.000.**16 ISTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIOJE.****P. KERBERIS,**
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 535-1584**Prisikėlimo Parapijos**
Kredito Kooperatyvas999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 14 milijonų			
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:		
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų	8½%	
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas	8½%	
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas	7%	
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas	6%	
Penktadieniais 10-8			
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:		
Sekmadieniais 9.30-1	asmenines	9½%	
	nekiln. turto	9¼%	
	investicines	10%	
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.			

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines prelasdas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS**DUFFERIN RADIO AND TV**

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.

Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požemini.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE MEAT MARKET**

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: **A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas****SPORTAS****PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS**

Gausios golfo varžybos. Golfas — mūsų platus susidomėjimo ir greitai plintanti sporto šaka. Tad ne nuostabu, kad PLS 2-nių golfo varžybose dalyvavo 150 golfinkų iš Australijos, Los Angeles, Niujorko, Čikagos, Klevelando, Detroito, Ročesterio, Hamiltono ir Toronto. Žaidimai vyko dvi dienas. Varžėsi paskiri asmenys ir miestų komandos tarpvietinėse - komandinėse varžybose.

Tarpmiestinėse varžybose dalyvavo 8 komandos — Čikagos 3, Toronto 3, Klevelando 1 ir Detroito 1. Šios varžybos rengiamos jau 10 metų. Dėl 1 v. dažniausiai kovoją Čikagos ir Toronto pirmosios komandos. Iki šiol Toronto yra laimėjęs 5 kartus ir Čikaga 4. Šį kartą geriau žaidė Čikagos I komanda, kuri ir laimėjo žaidynių aukso medalius. Toronto I-oji atsiliko 17 (14+3) taškų ir pasitenkino sidabru. Gerai žaidė II Toronto komanda, kuri, pralenkusi Detroitą, Klevelandą, Čikagos II ir Čikagos inžinierius, laimėjo bronzos medalius.

Komandinės varžybos vyko dvi dienas. Devyni žaidėjai sudarė komandą, tačiau tik 6 geriausių žaidėjų pasekmės buvo užskaitomos tarpvietinėms varžybose. Taip atrodė pirmųjų trijų komandų žaidėjai ir jų pasekmės:

1. Čikaga I (997) — M. Petrošius 158, G. Zarr 164, Z. Prochnow 164, R. Panaras 169, E. Nakas 168, A. Dagys 174, T. Lapas 179, J. Kubilius 179.

2. Toronto I (1014) — P. Paukštys 158, A. Sergautis 166, A. Siminkevičius 167, V. Ubeika 169, V. Sergautis 176, S. Podsadeckis 178, Alg. Simanavičius 181, P. Gutauskas 186.

3. Toronto II (1101) — V. Paukštys 175, R. Simkus 183, A. Stauskas 185, V. Kaknevičius 185, R. Strimaitis 186, Aug. Simanavičius 189, S. Kėkštas 189, P. Stauskas 190, M. Ignatavičius 187.

Komandinės varžybose buvo varžomasi ir su išlyginamaisiais smūgiais. Čia geriausiai žaidė Čikagos inžinierių komanda, kuri 3 taškų persvara laimėjo prieš III Toronto komandą.

Laimėtojų taškai: Čikagos inžinieriai (943) — Z. Petkus 142, J. Talandis 150, O. Nakas 158, E. Lapas 160, V. Vaitkus 162, A. Smolinskas 163, D. Varnaitis 164, J. Cinkus 166, J. Baris 178.

Visos golfo varžybos praėjo sklandžiai. Salia pagrindinių rengėjų — S. Krašausko, P. Stausko, A. Klimo ir A. Zaliausko, talkino V. Vaitkevičius, R. Kymantas, A. Banelis, T. Kymantienė, J. Paukštienė ir G. Stauskienė.

Golfininkams ketvirtadienio vakare "Holiday Inn" patalpose buvo suaruštos tradicinės susipažinimo vakaros. Medaliai laimėtojų buvo įteikti šeštadienį "Royal York" viešbučio patalpose.

Apie individualines golfo varžybas — sekančią kartą. A. S.

Atleika Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse

Dvi dienas užtrukusios lengvosios atletikos varžybos Etobicoke stadione davė ir naujų laimėjimų išeivijos mastui.

Vyrų ritulį A. Barkauskas (Londono Tauro) nustūmė 56.0' (17.07 m).

Jaunių A. klasėje Andrius Pukštys (Čikagos lietuvių lengvaatletų klubo) nustūmė rutulį 52'4.5" (15.97 m). Jis taip pat jaunių diską nūmetė 145'11" (44.48 m).

Jaunių B klasėje naujų laimėjimų pasiekė Paulius Karosas (Toronto Aušros) 100 m bėgime per 11.5 sekundes ir 200 m per 24.6. Aidas Kriaučiūnas (iš Detroito Kovo) nubėgo 110 m su kliūtimis per 16.9 sekundes.

Jaunių C klasėje buvo daugiau naujų laimėjimų. Algis Penkiūnas (Vašingtono Vėjo) 100 m nubėgo per 12.4 sek., o Tomas Dundzila (Čikagos I.I. klubo) 400 m nubėgo per 1:01.4 min. ir 800 m — per 2:34.3 min. Simonas Namikas (Toronto Vyčio) iššoko į aukštį 1.49 m. Algis Penkiūnas (Vašingtono Vėjo) nūmetė diską (1 kg) 34.16 m.

Jaunių D klasėje Rodd Novak (Klevelando Žaibo) 200 m nubėgo per 28.7 sek.

Mergaičių B klasėje Ingrida Giedrytė (Klevelando Žaibo) nubėgo 100 m su kliūtimis (2'6") per 17.7 sek.

Mergaičių C klasėje Diana Buinevičiūtė (Čikagos) nubėgo 100 m per 13.2 sek., o Rasa Orentaitė (Detroito Kovo) nubėgo 200 m per 28.8 sek.

Mergaičių D klasėje Dalia Kašubaitė (Klevelando Žaibo) nubėgo 100 m per 14.3 sek., o 200 m per 30.4 sek.

Mergaičių E klasėje Adria Motiejūnaitė (Klevelando Žaibo) nubėgo 100 m per 15.3 sek., o 200 m per 32.9 sek. V. M.

VYČIO ŽINIOS

PLS 2-nių medaliai. Salia krepšinio, vytičiai dar laimėjo medalių lengv. atletikoje, stalo tenise, lauko tenise ir šaudyme. Daugiausia medalių laimėta lengv. atletikoje. Medalių laimėtojai: **Jauniai A (19)** — E. Petrus 1 bronzos; **Jauniai B (16)** — J. Karpis 1 bronzos; **Jauniai C (14)** — P. Sukauskas 1 aukso, 1 sidabo, 1 bronzos; A. Saplys 1 auk-

so, 2 bronzos; S. Namikas 1 aukso; J. Azubalis 2 sidabo, 1 bronzos; T. Karpis 1 sidabo, 1 bronzos; **Jauniai D (12)** — L. Azubalis 1 aukso, 1 sidabo; R. Stanulis 2 sidabo, 1 bronzos; J. Namikas 1 sidabo, 2 bronzos; P. Karpis 1 bronzos; **mergaitės D (12)** — Ina Balsytė 1 aukso, 2 sidabo, 2 bronzos.

Be laimėtų medalių, kaikiurie lengvaatlečiai pasiekė neblogų pasekmių. E. Petrus, nors ir telaimėjo III v. rutulio stūmimo, tačiau jo pasekmė 15.18 m. pasigėrėtina — ne daug atsiliko nuo pirmųjų vietų. S. Namikas šuolyje į aukštį jaunū C (14) klasėje pasiekė naują žaidynių rekordą, peršokęs 1.49 m. Ina Balsytė dalyvavo visose D klasės varžybose ir kiekvienoje laimėjo po medalį. Jaunių C estafetė 4 x 100 m laimėjo I v., tačiau laimėjimas nebuvo užskaitytas.

Nemažai medalių laimėta ir stalo teniso varžybose. Sėkmingiausiai žaidė P. Tutlys, kuris laimėjo 3 aukso medalius. G. Nešukaitis laimėjo 1 aukso, 1 sidabo ir 1 bronzos. E. Vaičekas — 2 aukso ir 1 bronzos; J. Nešukaitis — 2 aukso, 1 sidabo.

Gerai žaidė ir patys jauniausi stalo tenisininkai. R. Marcinkevičius laimėjo 1 aukso ir 1 bronzos; J. Krivas — 2 bronzos.

Vyčio vyrų komanda, kurioje žaidė E. Vaičekas, J. Nešukaitis ir P. Tutlys, laimėjo I v. G. Nešukaitis žaidė Toronto moterų komandoje ir laimėjo I v.

Pirmas vietas dar laimėjo J. Nešukaitis ir E. Vaičekas vyrų dvejetė. P. Tutlys — jaunū A ir jaunū B klasėse ir R. Marcinkevičius — jaunū C. E. Vaičekas vyrų vienete laimėjo III v.

Ed. Andriulis, vienas iš lauko teniso favoritų, pusbaigmyje pralaimėjo Soliui iš Toledo ir, įveikęs Smetoną iš Klevelando, turėjo pasitenkinti trečia vieta bei bronzos medaliu.

Taikiūs buvo ir šaudytojai. E. Kuchalskis šratiniu šautuvu "Skeet" varžybose laimėjo I v. ir aukso medalį. A. Zaleskis taip pat šratiniu šautuvu "trap" varžybose buvo antaras ir gavo sidabrą.

Lauko tenisininkams treniruotės vyks iki sezono pabaigos pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 7 v.v. High Park aikštėje 4 nr. A. S.

GOLFO TURNYRAS

Rugpjūčio 6 d., 11.30 v.r., Bonaire golfo aikštėje įvyks tradicinis Georgian Bay vasarotojų atviras golfo turnyras. Aikštė yra prie 400-tojo ir 12-tojo kelio kryžkelės. Visi golfininkai bei golfininkės maloniai kviečiami dalyvauti.

Rengėjai

• Daugiausia tie peikia, kurie mažiausiai veikia

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Federacinės Kanados vyriausybės įvestas prekybos mokesčio sumažinimas 3% Ontario ir daugelyje kitų provincijų pasibaigs spalio mėnesį. Tada Ontario gyventojams prie perkamų gaminių kainos vėl teks pridėti 7% provinciniam išdui. Kanados finansų min. J. Chretienas užtikrina, kad ši nuolaida nebūs pratesta dėl perdidelių išlaidų. Taigi, šį rudenį vėl susilauksime staigaus gaminių pabrangimo 3%, kai Ontario provincija nuo 4% grįš prie 7%. Tiems, kurie planuoja įsigyti brangesnių prekių, kaip pvz. automobilių, televizijos priemonių, šaldytuvai, patartina tokius gaminius nusipirkti prieš spalio mėnesį.

Kanados paštininkų unija savo nariams nori reikalauti \$8.25 valandinio atlyginimo. Senoji sutartis, pasibaigusi 1977 m. birželio 30 d., paštininkams buvo užtikrinusi valandinį \$6.38 atlyginimą su priedais pragyvenimo pabrangimui kompensuoti. Ta kompensacija paštininkų atlyginimą jau yra padidinusi \$0.76 iki dabar gaunamų \$7.14. Valandinio atlyginimo padidinimas iki \$8.25 paštininkams užtikrintų savaitines \$330 algas, kokias Kanadoje gauna net nevisi kvalifikuoti specialistai.

Prie šio reikalavimo unija pridėda ir dar kitą — sutrumpinti 40 valandų darbo savaitę iki 30 su tuo pačiu reikalaujamu atlyginimu. Tada paštininkai, dirbdami 30 valandų per savaitę, gautų net po \$11 už valandą ir įsiriktuoti į brangiausią apmokamų specialistų eiles. Unijai, žinoma, nesvarbu, kad Kanados valdžia iš savo išdo kasmet turi padengti didžiulį pašto deficitą,

Ateitininkų žinios

Stovykla Wasagoje prasidėjo liepos 23 d. ir baigsis rugpjūčio 5 d. Uždarymas įvyks rugpjūčio 5 d. tuoj po 11 v. Mūsų.

Stovyklos tema "Aplinka ir mes" bus gvildinama kasdieniais pasikalbėjimais mažoms grupėms po 5-6 stovyklautojus. Kiekvienam pasikalbėjimui bus paimta atskira tema iš šandieninės aplinkos. Temai minčių duos rinkinius įvairių išskarpų iš laikraščių, paveikslų, pasisakymų, iš kabinėtas ant atskirų lapų salėje.

Pasikalbėjimams bus paimtos šios temos: aplinkos įtaka aplamai, gamta ir jos teršimas, dvasinės aplinkos teršimas, įvairios įtakos: spauda, televizija, muzika, politika, moralė, mokykla, namų aplinka, religija-papirapija, lietuvių bendruomenė, draugai. Pati paskutinioji tema, kuri bus lyg visko susumavimas, "Krikščionis gyvenime".

Stovyklos vadovybė: dvasios vadovas — kun. A. Prapakas, OFM, komendantas — Algis Juzukonis, vyr. mergaičių vadovė — Laima Petroliūnienė (iš Čikagos), mergaičių ir sporto vadovė — Rima Gustaitytė, jaun. mergaičių vadovė ir stovyklos programos koordinatore — Ramunė Stravinskaitė, jaun. mergaičių ir meno vadovė — Rūta Girduškaitė ir Giedrė Cepaitytė; vyr. berniukų vadovas — Jonas Juozavičius (iš Niujorko), berniukų vadovas — Raimius Valiūnas (iš Vokietijos), jaun. berniukų vadovai — Linas Kaknevičius, Romas Zaliukas (iš Vokietijos), kuris taip pat vadovauja sportui, ir Audrius Stundžia (antrą savaitę). Stovyklos dainavimo mokytoja ir akordeonistė — Rasa Soliūnaitė (iš Lemont, Ill.). Laikraščiliu rūpinasi Kęstutis Ivinskis (iš Vokietijos), stovyklos slaugė — Danguolė Pranaitienė. Ūkvedžiai — Z. Girduškas, J. Stravinskas ir V. Marcinkevičius. Tėvai ir svečiai kviečiami stovyklą aplankyti savaitgalį arba vakarinių programų metu savaitės dienomis.

Skautų veikla

• Sktn. Stepo Kairio muzikinis vienetas nuosirdžiai dėkoja A. Bričkui, nemokamai pataisiusiam vieneto instrumentus.

• Liepos 15-16 d.d. Romuvoje talchino: A. Auštros, J. Bajoraitis, O. Balsienė, A. Daržinskas, K. Gudinskas, G. Jakubauskas, R. Jakubauskas, V. Keturakis, V. Savickas, R. Sriubšis ir A. Stauskas. Visiems skautiška aciu. Stovyklavietė visiška! paruošta stovyklavimui.

• XVI-toji Romuvos stovykla pradeda liepos 29 d. Stovyklautojai laukiami iki 12 v. Dėl susidėjusių aplinkybių stovyklauti nebegalint s. A. Baziliauskui, stovyklos viršininkui pakviestas v. vl. R. Sriubšis. Pirmąjį stovyklavimo savaitgalį saukiamas skautų vyčių sąskrydis. Penkių dienų varžybinė programa pradeda liepos 31 d.

• Vykstantieji išskylauti į Romuvą turi registruotis pas v.s. K. Butūrą tel. 233-9917, pranešdami išskylautojų skaičių, išskylos tikslą ir pavarde vadovo-vės, kuris-ri atsakingas už pasinaudojimą stovyklavietėje. Tuo norima palaikyti tvarką ir kontrolę, nes patirta, kad kaikiurie stovyklavietės lankytojai netvarkingai palieka pastatus, jais pasinaudoję. C. S.

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

MILTON, ONTARIO, dvejų metų senumo puikus vienaauštis (bungalow, side split), brangūs kilimai, 2 šaldytuvai, krosnis, indams plauti mašina, šaldytuvas (deep freeze), bilijardo stalas; savininkas išvažiuoja į JAV.

LESSARD GATVĖ, pusiau atskiras plytų namas; 6 kambariai, užbaigtas rūšys, garažai; prašo \$63.000.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame aukšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Kaina nužeminta.

MEDLAND GATVĖ, atskiras, didelis plytų namas, 10 kambarių, labai geram stovyje; 3 virtuvės ir prausyklos, garažas; įmokėti \$15.000.

Vakaraš skambinkite į namus

A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:

8½% už 1 m. term. dep.
8½% už pensijų ir namų planą
7½% speciali tarp. sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mortgičius

AKTYVAI virš 20 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės prelasdos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9

Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGEL E. KARNIENE
Broker & Realtor
Notary PublicRezidencijos - moteliai - sklypai
Daugiabučiai (kondominiumai)
Nuomojami patarnavimas

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706

Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

STEPHAN'S FURS

Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.

Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška
maisto
krautuvė

Nepasiduoti pagundai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

zuojančius mūsų bylai politinius bei visuomeninius veikėjus, mokslininkus bei kultūrininkus, o taip pat ir neutralias teises įstaigas. — ir yra vienas iš svarbiausių paruošiamųjų veiksmų mūsų valstybingumo pilnačiai tremtyje atstatyti. Užsienio valstybių nereikėtų statyti prieš įvykusį faktą ir reikalauti jau post factum jo pripažinimo. Daug geriau būtų jį tam faktui iš anksto paruošti ir per tai numatyti jį galimas reikacijas.

Kitas irgi labai svarbus uždavinys yra nuodugnai paruošti organizacinę bazę, konkretų planą egzilinei Lietuvos vyriausybei sudaryti. Tas planas turėtų būti toks, kad jo įgyvendinimas būtų imanomas betkuriu metu. Čia, žinoma, pagrindinė funkcija atitekti asmeniui, einančiam valstybės galvos pareigas, kuris turėtų veikti išvien su visais mūsų pagrindiniais veiksniais, pirmoje eilėje su VLIKU.

Nėra paslaptis, jog sudaryti tinkamas sąlygas tokiame vienynam mūsų veiksmų darbui nurodyta linkme reikėtų nemažai pastangų. Nepaskutinį vaidmenį čia turėtų suvaidinti ir mūsų išieiviosios visuomenės spaudimas ir veiksniai, ir ypač mūsų spauda, nenuilstamai propaguodama Lietuvos valstybingumo testinimo užtikrinimo bei jo pilnaties atkūrimo tremtyje reikala.

Tik po to, kai derybos su pagrindinėmis Vakarų pasaulio valstybėmis duos bent tam tikrų teigiamų rezultatų ir kai visi pagrindiniai mūsų veiksniai susitars darniai veikti Lietuvos valstybingumo pilnaties atstatymo kryptimi, — Lietuvos egzilinei vyriausybei sudarymo galimybė taps reali, praktiškai sprendžiamu politiniu klausimu. Ir netgi šiose sąlygose reikėtų dar pasvarstyti, kiek yra

tikslinga tokią vyriausybę atitinkamu momentu praktiškai jau sudaryti. Žinoma, jei pavyskų iš anksto užtikrinti pilną tokios išieivios visuomenės bei jos pagrindinių veiksmų teigiamą nusistatymą jos sudarymo atžvilgiu, tai egzilinei vyriausybei sudarymą galima būtų laikyti jau absoliučiai pribrėndusiu ir neatidėliotinu reikalu, kurį tuoj pat būtina pradėti praktiškai vykdyti.

Tačiau, kad tokia padėtis bent perspektyvoje galėtų tapti realia, reikėtų baigti bevaisės diskusijas tarp entuziastų ir skeptikų ir jau betarpiškai imtis konkrečių bei sistemingo paruošiamųjų darbo šiame straipsnyje nurodytomis kryptimis. Imtis žygių sudaryti egzilinei vyriausybei, iš anksto neatlikus tokio paruošiamąjo darbo, būtų tiek pat pragaštinga, kiek ir aplamai atsakyti nuo Lietuvos valstybingumo pilnaties atkūrimo tokios vyriausybės atžvilgiu. Kas žino, gal sėkmė, sudarant tarptautinę plotmę, pripažintą Lietuvos egzilinei vyriausybei, atidarys kelius ir Latvijos bei Estijos tarptautiškai pripažintų vyriausybų sudarymui, o taip pat ir įvairioms kitoms mūsų bylai teigiamoms politinėms perspektyvoms!

*) Tas pats taikytina ir Latvijai, kurios prezidentas Karolis Ulmanis "prezidentavo" iki pat Latvijos paskelbimo sovietine. — Negalima nepažymėti, kad yra duomenų, jog Paetso atstatydinimo aktas buvus suklasotas, jog jis pats jo niekada nebuvo pasirašęs. Tačiau oficialiai šis aktas buvo išleistas Paetso vardu ir anuo metu to akto neužprotestavo nei Estijos ministrai, nei diplomatai (pats Paetsas buvo tuoj pat po to sumtas ir išgabentas į Rusiją). /**) Tokia autoritetingos ekspertų grupės vieninga nuomonė šiuo klausimu galėtų būti gana efektingai panaudota, praktiškai sprendžiant Lietuvos valstybingumo pilnaties atstatymo tremtyje uždavinį.

Delhi-Tillsonburg

(Atkelta iš 4-to psl.)

bai. Seniosios valdybos narės buvo — B. Vytienė, J. Vitkauskienė, D. Norikienė, P. Laureckienė, S. Mažeikienė.

KUN. DR. J. GUTAUSKAS persikėlė į naują butą Delhi, Ont. miestelyje. Apylinkės lietuviai džiaugiasi, kad jis pasiliko jų tarpe ir linki jam geriausios sėkmės. B. V. paviljonas turės: airiai, vengrai, lenkai, ukrainiečiai. Be to, prisidės nauji paviljonai — Ryga, Panonia

Winnipeg, Manitoba

(Atkelta iš 4-to psl.)

(vengrų), indėnų, švedų, rusų. Taigi, šiais metais susidarys 34 paviljonai. Perna paviljonai leidimas kainavo \$50, o šiais metais — \$100, pasai — \$5. Paviljonai, kurie neteikė perna piniginių apskaitų, šiais metais negaus leidimų. KLB Winnipeg apyl. valdybos pirmininkas yra atsakingas už Folkloramos apskaitos paruošimą, todėl visi darbuotojai privalo jam padėti ir sąžiningai perduoti pinigines apskaitas.

Folklorama '77 Miss. Lithuania buvo studentė Carol Lion — Liaukevičiūtė, o burmistru stud. Rennie Balčiūnas. Šiais metais lietuvių paviljonai atstovauja April Stepon-Steponavičiūtė, paviljono burmistru pakviestas inž. Jurgis Valaitis. Taigi, šiais metais irgi numatoma daug publikos paviljonuose, tad ir lietuvių.

Sudbury, Ontario

PADEKA

Nuoširdiai dėkoju už suruoštą man gimtadienio pobūvį ir gražias dovanas. Esu dėkinga rengėjai Birutei Stankienei ir jos dukroms, viešioms — A. Albrechtienei ir jos dukrai, S. Poderienei, G. Poderytei, O. Poderienei, M. Lapienienei, S. Rudienei, E. Raškevičienei, J. Labuckienei, D. Kusinskienei, B. Visockienei, E. Tolvašienei ir mano dukrai Zitai. Jūsų malonios lietuviškos širdys ir paleistos gražios valandos kartu su jumis niekada neišdils iš mano atminties.

Nuoširdus ačiū jums —
Liucija Griškonienė

Pajieškojimai

Jieškomi: Bertašius Juozapas, s. K.; jo vaikai: Bertašius Manė (Juozapo), Kalniškis km., Salantų valsčius. Jucys Kazimieras, Stefanijos Bertašūtės krikšto tėvas. Jieško Bertašiaus Kazimiero vaikai.

Atsilepti skėnėnui adresu: J. Gedrimienė, 162 Rothsay Ave., Hamilton, Ont. Canada L8M 3G4.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. — 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas
531-4251

Pacientai priimami
susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Bendruomenės seimo nutarimai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

organizuoti ir remti mokytojų kursus paskiriuose kraštuose;

b. Pedagoginį Lituanistikos Institutą — savo mokslą plėsti vasaros semestrais;

c. Organizuoti suaugusiųjų švietimą, kreipiant dėmesį į lietuviškai nekalbančius suaugusius ir vaikus.

4. Seimas ragina visus laisvojo pasaulio lietuvius remti vienintelę išieivioje Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje.

5. Lietuvių bei išlaikyti lygiai svarbus kiekvienas lietuvis, nežiūrint kuriame krašte jis gyventų, todėl seimas skatina Lietuvių Bendruomenę ir Lietuvių Fondus remti visų kraštų lietuviškąjį švietimą.

6. Seimas skatina Lietuvių Bendruomenę minėti tautai reikšmingą Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį.

7. Seimas skatina Lietuvių Bendruomenę ir PL Jaunimo Sąjungą derinti savo švietimo pastangas.

JAUNIMO REIKALAI

1. Seimas ragina PLB valdybą visomis išgalėmis remti IV-tą Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, kuris įvyks 1979 m. Europoje.

Kongresui lėšos telkiamos bendrai PLB valdybos ir PLJ Sąjungos.

2. Seimas siūlo PLB valdybai sudaryti PLB konstitucijai keisti komisiją reikalingiems papildymams pateikti.

3. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos prašomas, seimas pritaria, kad PLB garbės teismo ir kontrolės komisijos kompetencijos būtų išplėtos ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai.

4. Seimas pritaria PL Jaunimo Sąjungos pastangoms, kad 1980 m. Maskvoje įvyksiančioje olimpiadoje okupuotos Lietuvos lietuviai sportininkai būtų vadinami lietuviu ir kad jų pavardės būtų tariosios lietuviškai.

5. Seimas nutaria, kad PLB valdyba, nustatydama atstovų skaičių kraštams, rekomenduotų kraštų Bendruomenėms ir savo Krašto atstovų tarpą įtraukti ir Krašto LJS Valdybos pirmininką arba jo atstovą pagal to Krašto rinkimų tvarką.

SPORTO REIKALAI

1. Seimas sveikina Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos ir Australijos Sporto Sąjungos ryžtą įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir tapti organine PLB dalimi.

2. Seimas nutaria, kad PLB valdyba kooptuotų vieną narį specialiai sporto reikalams ir rekomenduoja, kad kraštų ir apylinkių valdybos padarytų tą patį.

3. Seimas skatina sportuojančią jaunimą stiprinti visose sportinio veikimo srityse darbštumą ir pilniau įsijungti į bendrą kultūrinį ir tautinį išieivijos gyvenimą, o per sportą palaikyti ryšius ne vien tik tarp įvairių kartų, bet ir tarp atskirų kraštų lietuvių siekiant įgyvendinti sportinio solidarumo ir asmens auklėjimosi pradus, grindžiant taurių lietuviškų elgesiu.

PLB VALDYBOS LĖŠOS

1. Kraštų Bendruomenių valdybos yra prašomos per savo padalinius ruošti Vasario 16 minėjimus, jų metu telkti lėšas Lietuvos laisvinimui bei lietuvių išlaikymui pagal aukotojo valią ir bent trečdalį šių lėšų skirti PLB valdybai.

2. Visos kraštų valdybos raginamos sumokėti PLB valdybai nemažiau kaip 15% tautinio solidarumo įnašų, kaip to reikalauja PLB konstitucijos 33 paragrafas.

3. Seimas prašo JAV ir Kanados Lietuvių Fondus skirti stambesnes sumas PLB valdybos švietimo ir kultūros darbams.

SPAUDA IR INFORMACIJA

Lietuviška spauda yra tautinės gyvybės apraška, ypač svarbi išieivijai.

1. Seimas, didžiai įvertindamas lietuviškos spaudos ir in-

formacijos svarbą, su dėkingumu prisimena laikraščius ir radijo valandėles, remiančias bei palaikančias Lietuvių Bendruomenės pastangas.

2. Retėjant spaudos bendradarbių eilėms, seimas prašo Lietuvių Zurnalistų Sąjungą rūpintis spaudos, radijo ir televizijos bendradarbių ruošimu ir kviečia jaunimą tuo domėtis.

3. Seimas ypatingai vertina PLB valdybos leidžiamą bei visuomenės pasitikėjimą turintį "Pasaulio Lietuvį" ir ragina visų kraštų Bendruomenes prisidėti prie jo išlaikymo, teikiant finansinę paramą bei telkiant prenumeratorių, o PLB valdyba raginama, reikalui esant, dažninti jo leidimą.

4. Seimas dėkoja "Pasaulio Lietuvio" redaktoriui PLB valdybos pirmininkui Broniui Nainiui, administratoriui Stasiui Džiugui ir redaktiniam bei administraciniam kolektyvui už "Pasaulio Lietuvio" gerinimą ir redagavimą.

SVEIKINIMAI IR PADEKOS

1. Seimas nuoširdžiai dėkoja IV-tajai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai, vadovaujamai Broniaus Nainio, už tikrai didžius penkerių metų darbus.

2. Seimas dėkoja visiems ji sveikintiems.

3. Seimas dėkoja kraštų valdyboms ir visiems kitiems pasaulio lietuvių darbuotojams už tautinių šokių bei dainų švenčių, jaunimo kongresų, mokslo ir kūrybos simpoziumų, teatrų festivalių bei kitų renginių organizavimą ir už dirbamą bendruomeninį darbą.

4. Seimas dėkoja visiems mokytojams, chorams ir jų vedėjams, tautinių šokių grupių vadovams ir šokėjams, vaidintojų trupėms, visų jaunimo organizacijų vadovams ir nariams, muzikos bei kanklių rateliams, spaudai, radijo valandėlėms, televizijai, menininkams, rašytojams ir kitiems lietuvių mokslo bei kultūros kūrėjams ir visų lietuviškų darbų rėmėjams.

5. Seimas sveikina gausią, šėšiuose laisvuose kraštuose veikiančią Lietuvių Skautų Sąjungą 60-ties metų sukakties proga, ju surengtą VI-tąją Tautinę Stovyklą Australijoje ir būsimąją JAV-se.

6. Seimas sveikina JAV Lietuvių Bendruomenę, ryžtingai įsijungusią į Lietuvos laisvinimo darbus, ir už sėkmingą lėšų

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

VASARA REIKSMINGESNĖS KULTŪRINĖS ir visuomeninės veiklos nedaug. Rašyti apie gegužines nereikšminga ir labai neįdomu. Tiesa, iki birželio mėn. pabaigos kankiais vakarais veikla Jaunimo Centre buvo labai gyva, nes repetavo suaugusiųjų ir jaunimo chorai, ruošdamosi V-jai dainų šventei Toronte.

O sekmadienį, liepos 8, popietėje, nors mieste šiaurės karštis, Jaunimo Centra užtvindė minios žmonių — gerokai per 1,000. Tą dieną į Čikagą buvo atvykęs Simas Kudirkas, ir JC įvyko naujosios knygos "For Those Still at Sea" sutiktuos, o po to Melburno Dainos Sambūrio koncertas. Choras koncerte padainavo net 21 kūrinių. Publika chorą sutiko bei padėjo labai šiltai, su dideliu ova-cijomis. Po koncerto kavinėje įvykusiame choristų priėmime juos sveikino beveik visų Čikagos lietuvių chorų atstovai, LB pirmininkai. Kamsatis vėsinamoje kavinėje buvo taip pat didelė. Abu renginius ruošė LB Vid. Vakarų apygardos valdyba, vadovaujama K. Laukaičio.

SU AUSTRALIEČIAIS dainininkais artimiausio teko susitikti liepos 10 d. vakare T. Sluto televizijos studijoje. Čia australiečiai choristai buvo Čikagos Lietuvių Operos svečiai. Operos valdyba jiems parodė spalvotame garšiniame filme įamžintą nepamirštamą "Nabucco" operą. Prieš pradedant filmo demonstraciją, studijoje svečiams ir saviesiems įvyko kuklios vaišės. Seimninkams atstovavo Operos valdybos pirm. Vyt. Radijus, valdybos narys J. Vidžiūnas, operos dirigentas A. Vasaitis, solistai — St. Baras ir J. Vaznelis su žmonomis. "Nabucco" filmo pžiūrėti bei pasiklausyti susirinko per 30 melburniškų. "Nabucco" operą filme jie sekė su dideliu dėmesiu

Vytautas Kutkus
pirmininkas

Jonas Čibonas
sekreterius

Prie registracijos stalo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime. Iš kairės: organizacinio komiteto pirm. dr. J. SUNGAILA, L. KULIAVIENE S. Dabkus

Nauji minimaliniai atlyginimai

1978 metų rugpjūčio 1 dieną įsigalios nauji minimaliniai atlyginimai. Štai naujos normos:

	**Nuo 1978 m. rugpjūčio 1 d.
Bendras valandinis atlyginimas	\$2.85
Mokinio valandinis atlyginimas	2.75
Statybos ir statybos vietų sargų valandinis atlyginimas	3.15
*Valandinis atlyginimas asmenų, patarnaujančių patalpose, turinčiose leidimą alkoholiniams gėralams	2.50
*Valandinis studentų atlyginimas	2.15
Ambulansų vairuotojų ir pagalbininkų savaitinis atlyginimas	136.80
Medžiotojų arba žvejų vadovų, dirbančių mažiau nei 5 iš eilės valandas penkias ar daugiau valandas iš eilės ar ne iš eilės	25.00
*Kambarys ir maistas	
Nustatytas šis maksimalinis atlyginimas, kai į minimalinį atlyginimą įskaitomas kambarys ir valgis:	
Kambarys į savaitę	11.00
Valgis į savaitę	24.00
Kambarys ir valgis į savaitę	35.00

*nepakeista — toks buvo ir anksčiau
**Pilna darbo savaitė, kurioje išpuola rugpjūčio 1

Daugiau informacijų apie naujus minimalinius atlyginimus ir įdarbinimo įstatymą galite gauti, rašydami arba skambindami:

Employment Standards Branch
Ontario Ministry of Labour
400 University Avenue
Toronto, Ontario
M7A 1T7
(416) 965-5251

Ontario Ministry of Labour
Employment Standards Branch
Hon. Bette Stephenson, M.D., Minister

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• namai • investicijos
• ūkiai • mortgicijai

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SAJUNGA

• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);

šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai

Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Parapijos šventovėje susitokė Arūnas Jasys ir Laura Žukauskaitė. — Praėjusį savaitgalį iš parapijos šventovės palaidoti: a. a. Kostas Bernatonis, 63 m., a. a. Izabelė Gaižauskienė iš Port Severn, Ont.; a. a. Jonas Slanina, 80 m., po religinių apėgų pervežtas į Timmins, kur palaidota jo žmona. Šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas a. a. Stasys Rukšėnas, 54 m., iš Hamiltono ir a. a. Juozas Butkus, 69 m., iš Port Colborne. Be to, iš Šv. Kryžiaus kanadiečių kapinių buvo pervežti palaikai a. a. Edvardo Kasperavičiaus ir palaidoti lietuvių kapinėse. Visų mirusiųjų šeimoms ir artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Pasmaldos Wasagoje sekmadieniais laikomos 10 ir 11 v. r. Jas lanko gausus tautiečių būrys, ten atostogaujanti, gyvenanti ar savaitgaliais atvykstanti. — Pamaldos: šį sekmadienį Lietuvos Kankinių šventovėje: 10 v. už a. a. Kotryną Monkevičienę, 11 v. — A. Barkauskų šeimos mirusius; Wasagoje: 10 v. r. už a. a. Stanislovą ir a. a. Danutę Jonaičius, 11 v. už a. a. Uršulę ir a. a. Antaną Jonaičius.

Lietuvių Namų žinios

— Toronto lietuvių organizacijos kviečiamos užsakyti LN sales parengimams 1979 m. Prašoma tai atlikti artimiausiu laiku.

— Lietuvių Namų žinių biuleteniui pranešimai, žinios ir medžiaga turi būti įteikti LN vedėjui trečiadienį, jei norima įdėti tą pačią savaitę. Biuletenis multiplikuojamas penktadienį.

— Svetainė "Lokys" pasipuošė tikru originaliu juodos spalvos lokio kailiu. Laukiami svečių pasisakymai ir pageidavimai.

— LN valdyba sudarė komisiją peržiūrėti ir pritaikyti LN įstatus pagal šio meto reikalavimus ir sąlygas. Sinteresuoti asmenys — nariai, norintieji ką nors išlyti, patarti, prašomi savo pageidavimus paduoti raštu valdybos vicepirmininkui A. Senkui LN adresu.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo ir svečių knygoje pasirašė: N. Kulakauskas, Vilnius, A. Benotas, Panevėžys, Lietuva, E. Marcinkevičiūtė, Australija, A. Briedis, Anglija, R. ir K. Ražauskai, Detroit, E. Baltrušaitienė, Čikaga, R. Paulaitis, Sudbury, M. Kiaupa, Kitchener.

A. a. Stasei Grigaitienei mirus, vietoje gėlių paauglio Tautos Fondui \$25 Bernardas Žukauskas, iš Čikagos. Už auką nuoširdžiai dėkojame.

TF Toronto apylinkės atstovybė

I Pasaulio Lietuvių Dienas iš Britanijos buvo atvykęs Ant. Briedis su visa šeima. Lankydamasis "T2" papasakojo apie lietuvių gyvenimą Britanijoje. Esą Kanadoje žmonės gyvena žymiai geriau. Kanadoje ir JAV-se jis numato praleisti 4 savaites atostogas. Londone jis turi siuntinių įstaigą "Taurus", per kurią daug lietuvių siunčia įvairius siuntinius į okup. Lietuvą.

Be jau minėtų "T2" Brazilijos lietuvių atstovų, dalyvavusių PLB seime, buvo ir šie atstovai: kun. A. Saulaitis, SJ, kuris padarė pagrindinį pranešimą, kun. P. Urbaitis, SDB, ir mokyto. A. Joteikytė.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

PRIVACIAI PARDUODAMA nuosavybė Keswick, Ont. — penkių kambarių namukas su dideliu sklypu prie upės ir netoli ežero. Tinka vasarajimui ar visam laikui gyventi. Skambinti tel. 762-7196 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statinius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Old Oak

(LANDSCAPING)

- pievėlių priežiūra
- dažymas
- sutvarkymas - apvalymas
- įvairūs darbai

Darbas atliekamas greitai ir sažiningai. Skambinti po 5 v.p.p. Paulius Stauskas 251-3467 Tadas Valickis 239-4488

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sveikiname Rūtą Vaškevičiūtę ir Paulių Stankų, susituokusių mūsų šventovėje liepos 22 d.

— Gili užuojauta: Augustinui Gričiui ir Pranci Barakauskienei, Lietuvoje mirus jų mamytei Magdalenai Gričienei; Jonui Puteriui, kurio sesuo Elena Butkienė mirė Lietuvoje; broliams Mykolui ir Jonui Zabulioniams Toronte, mirus Apolonijai Zabulionytei Lietuvoje.

— Sveikiname Alfonsą ir Stasę Mazlaveckus, kurie liepos 22 d. atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

— Ateitininkų stovykla Wasagoje prasidėjo liepos 23 d.

— Dekojame Vladimirį Žemaičių iš Longlac už \$200 auką parapijai.

— Vasaros metu mūsų stovyklavietėje Mišios sekmadieniais laikomos 11 v. r.

— Sekmadienio Mišių tvarka Prisikėlimo šventovėje — 8, 9, 10, 11,30 v. r. ir 8,30 v. vakaro.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais, 2 v. p. p., jų patalpose.

— Sveikiname pasaulio lietuvių kunigų vienybės naują valdybą, kurią sudaro kun. J. Staškus, kun. Pr. Gaida, kun. P. Ažubalis, kun. Augustinas Simanavičius ir kun. Antanas Prakapas.

— Mūsų stovyklavietėje Lietuvių Namų vyrai stovykla nuo rugpjūčio 5 iki 19 d.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Aleksandrą Radzių, užpr. T. Radžiuvienė, 8,30 už Oną Ališauskienę, užpr. J. Ališauskas, 9 v. už Vincą Žekevičių, užpr. J. M. Seferiai, 9,20 už Stasę Liacienę, užpr. Pr. Liachas; sekmadienį 8 v. už Mykolą Dervinį, užpr. S. Dervinienė, 9 v. už Agotą Vainienę, užpr. V. L. Balaišai, 10 v. už Ireną Ardavičienę, užpr. Prisikėlimo parapijos choras, 11,30 už parapiją, 8,30 v.v. laisva intencija.

"The Catholic Register", Kanados katalikų savaitraštis, liepos 22 d. laidoje išspausdino informaciją apie katalikų persekiojimą Lietuvoje, pagrindžio spaudo ir kunigų seminariją, kurioje esama KGB infiltruotų šnipų.

Dienraštis "The Toronto Sun", įdėjęs pirmame puslapyje nuotrauką lietuvių rengtos demonstracijos, reikalaujančios laisvės Viktorui Petkui ir kitiems disidentams, liepos 23 d. numeryje išspausdino ir tos demonstracijos aprašymą. Jame pabrėžiama, jog toji demonstracija buvo rengta lietuvių, tačiau joje dalyvavo ir kitos tautybės. Aprašyme cituojami kalbėtojų pareiškimai ir minima miesto tarybos rezoliucija, kurios pravedimui vadovavo T. O'Donohue. Esą jos prėmimui priešinosi tik trys tarybos nariai — Dan Heap, John Sewell ir David White.

Lietuviškos vestuvės. Liepos 22 d. Lietuvos Kankinių parapijos šventovėje sutuokti Arūnas Jasys ir Laura Žukauskaitė. Koncelebracinės Mišias atnšavo kunigai — P. Ažubalis, J. Staškus ir Iz. Grigaitis. Vestuvių puota įvyko parapijos salėje. Dalyvavo pora šimtų jaunų jų giminių ir bičiulių. Palinkėta jauniesiems laimingo vedybinio gyvenimo. Pokyliui vadovavo Liudas Radzevičius.

Anapilio knygyne

jau gauta Zenono Ivinskio LIETUVOS ISTORIJA (iki Vytauto D. mirties); per 400 psl., didelio formato. Kaina — \$21.00. (Persiunčiant paštu, \$1 daugiau).

SIMAS KUDIRKA,

grįždamas po dainų šventės į Ameriką, Anapilio knygynui paliko didesnę kiekį k. tik išleistas savo knygos anglų kalba "FOR THOSE AT SEA". Kaina Kanadoje \$9. Persiuntimas paštu \$1. Knygas galima gauti pas platintojus, arba užsakyti paštu:

V. Aušrotas, 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5.

LEVI'S

\$16.99

LEE

\$14.99

WRANGLER

\$14.99

- Padarykite savo gimines Lietuvoje laimingais!
- Mes turime neplautų džinsų!

"WORLD OF JEANS"

1543 Bloor St. West

(prie Dundas gatvės arti Lietuvių Namų)

IR KITOJE VIETOJE

450 Ossington Ave.

(College gatvės kampas)

"TEVISKES ZIBURIAI" atostogaus dvi rugpjūčio mėnesio savaites, ir dėlto neišeis rugpjūčio 8 ir 15 laidos. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė, bet administracija dirbs kasdien, išskyrus šeštadienius bei sekmadienius. Tuo būdu lankytojai galės sutvarkyti savo prenumeratus reikalus, užsiskaityti laikraštį, apžiūrėti patalpas.

Vasario 16 gimnazija

Liepos 22 d. "T2" redakciją aplankė būrys svečių bei viešnių, dirbusių ar tebedirbančių Vasario 16 gimnazijoje: buvusi mokytoja ir bendrabučio vedėja M. Saulaitytė-Stankuvienė, dabar gyvenanti Toronte, mokytojas Vytautas Svila, buvusios mokinės — Asta Šernaitė, Daina Krivaitė, Ava Butrimaitė ir Kęstutis Banelis. A. Butrimaitė baigė VIII klasę pirmąją mokyklą. Apžiūrėję spaustuvę, lankytojai papasakojo savo išpučius ir gyvenimo Vasario 16 gimnazijoje. Jų (mokinių) nuomone, ta gimnazija esanti gera, verta paramos, bet turi neišspręstų problemų, ypač berniukų bendrabutyje. Gimnazijai esą reikia naujų žmonių, jaučiančių dabarties jaunimo pulsą. Esamos taisyklės yra geros, bet jų nesilaikoma. Nežinint trūkumų, į Vasario 16 gimnaziją esą verta važiuoti, nes ten galima išmokyti lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, pramokti vokiečių kalbos, pagyventi Europos dvasią. Mokyto. V. Svila pareiškė, kad numatoma specialiai klasi atvykstantiems iš S. Amerikos. Tai palengvins darbą mokiniams ir mokytojams. Iš "T2" pusės linkėta buv. Vasario 16 gimnazijos mokiniams grįžti į mokytojų.

Isteigtas Alekso ir Teodoros Kojalaityų vardo stipendijų fondas lituanistiką studijuojantiems ir lietuviškoms mokslo įstaigoms remti. Tikimasi, kad šis stipendijų fondas skatins ruošimą mokslinių darbų iš lietuvių tautos ir valstybės gyvenimo bei palengvins lietuviškam jaunimui ryžtis imtis lituanistikos studijų.

Pagrindinį stipendijų fondo kapitalą, kurio palūkanos bus naudojamos stipendijoms, sudaro p.p. Kojalaityų įnašai į Kanados Lietuvių Fondą, kuris šį stipendijų fondą administruos.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į Kanados Lietuvių Fondą, 28 The Pallisades, Toronto, Ont., Canada, M6S 2W8.

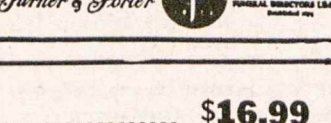
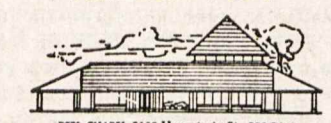
KLF valdyba

North Yorko (Toronto priemiestis) burmistras M. Lastmanas ir tarybos narys M. Markin, miesto tarybos įgalioti, pasirašys draugystės sutartį su Wrocławiu, dabar valdomu Lenkijos. Ta proga įdėtu kreipis į Lenkijos vyriausybę, prašydami pagalbos išlaisvinti nuteistuosius — A. Ščaranskį, A. Ginzburgą ir V. Petkų. Tai padaryti įgaliojo priemiesčio taryba. Jos nutarimas yra įteiktas Sov. Sąjungos ir Lenkijos atstovyboms Kanadoje.

North Yorko (Toronto priemiestis) burmistras M. Lastmanas ir tarybos narys M. Markin, miesto tarybos įgalioti, pasirašys draugystės sutartį su Wrocławiu, dabar valdomu Lenkijos. Ta proga įdėtu kreipis į Lenkijos vyriausybę, prašydami pagalbos išlaisvinti nuteistuosius — A. Ščaranskį, A. Ginzburgą ir V. Petkų. Tai padaryti įgaliojo priemiesčio taryba. Jos nutarimas yra įteiktas Sov. Sąjungos ir Lenkijos atstovyboms Kanadoje.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

Toronto Lietuvių Namų

ANTROJI POILSIO STOVYKLA

TĖVŲ PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE, WASAGOJE, įvyks š.m. rugpjūčio 5-19 dienomis.

STOVYKLOS PATALPŲ MOKESTIS: vienam asmeniui nuo 10 iki 20 dol. savaitė, vienai šeimai nuo 30 iki 40 dol. savaitė. Stovyklos metu veiks virtuvė. Informaciją reikalais kreipkitės: Vytautas Kulnys, tel 769-1266, M. Račys — LN sekmadienių popietėse, K. Daunys — Lietuvių Namuose. Maloniai kviečiame visus lietuvius atostogauti šioje antroje LN stovykloje.

Ten pat rugpjūčio 12, šeštadienį, 12 v., rengiama

GEGUŽINĖ

Visi tos dienos įvykiai bus rekorduojami vaizdinėje juostoje. Atvykę autobusais, skambinkite stovyklai tel. 429-2788; sutiksime autobuso stotyje T. L. NAMŲ VYRAI

Bus sportas su premijomis, loterija, žaidimai, muzika ir kitos įvairybės. Vaisvandenių, ledų ir užkandžių rasite vietoje.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

praneša, kad pirmas 1978 metų pusmetis užbaigtas su gražiais rezultatais:

BALANSAS per 6 mėnesius paaugo \$1,154,959 ir birželio mėn. 30 d. pasiekė \$14,783,139. Šiuo metu balansas artėja prie \$15,000,000.

LIETUVIŠKAI VEIKLAI paremti paskirta ir išmokėta \$6,900.

PELNO per 6 mėnesius gauta \$54,718.

SKOLINKITĖS savame lietuviškame kooperatyve, kur imami daug žemesni nuosimčiai. Šiuo metu yra pakankamai pinigų mortgiciam bei asmeninėm paskolom.

TAUPYKITE taip pat pas mus! Tegul lietuviškas kapitalas dirba mums patiems, o ne svetimiesiems. Mūsų pagrindinis tikslas nėra pelnas, bet sąžiningas patarnavimas visiems lietuviams.

KOOPERATYVO VALDYBA

Mūsų mielam talkininkui ir rėmėjui

A+A

VINCUI BILEVIČIUI

mirus, narę SOFIJĄ BILEVIČIENĘ, dukras bei jų šeimas užjaučiame ir kartu liūdime —

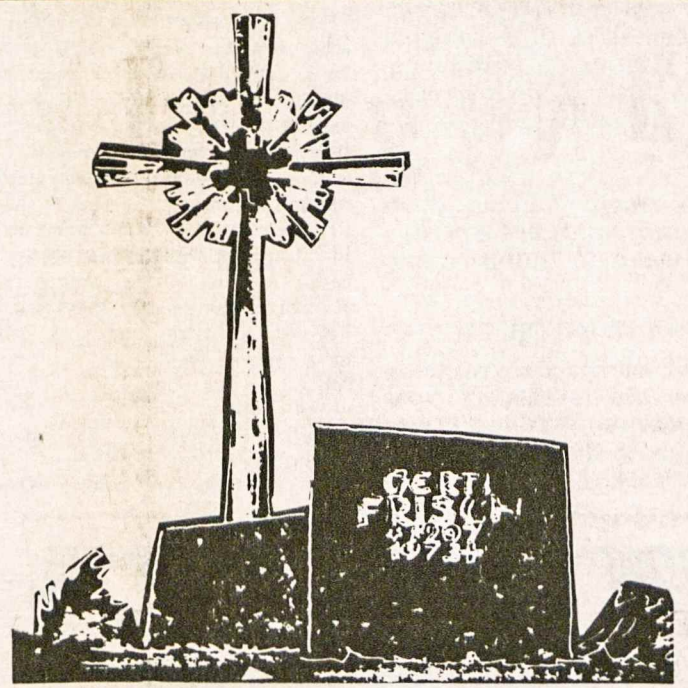
KL Katalikių Moterų Dr-jos Montrealio skyrius

Dėkojame

A. a. Leonas Linkevičius

mirė 1978 m. liepos 14 dieną. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Lietuvoje liko jo Mama ir brolis, Kanadoje — dėdė su šeima. Nuosirdžiai dėkojame: klebonui kun. P. Ažubaliui, karsto nešėjams, mūsų bičiuliams, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir dalyvavusiems laidotuvėse.

Laurinaičių šeima

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton), Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskos darbas, puikūs lietuviški projektai ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Parapijiečiai V. S. Bilevičiai, pardavę nuosavybę, persikėlė gyventi pas dukterį Vilčinskų ir Danių šeimas Otavoje.

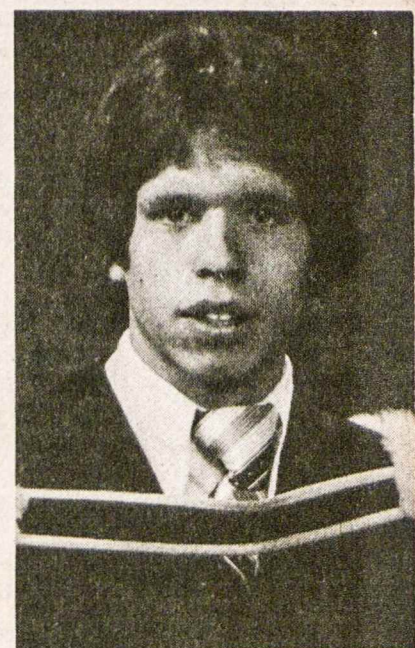
— Pranciškonų vasarvietėje Ke-nebunkporte, Maine, atostogauja klebonas kun. dr. F. Jucevičius. Parapijoje Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė, Aušros Vartų klebonas kun. J. Kubilius, SJ.

— "Baltijos" stovykloje prie Lac Silvere stovyklauja skautai ir skautės nuo liepos 31 d. iki rugpjūčio 6 d. Po stovyklos daugelis vyks į Jubilėnę stovyklą Cape Cod, Mass., kuri prasidės rugpjūčio 13 d. ir truks dvi savaites.

— Liepos 28 d., 8 v. ryto Šv. Onos Dr-jos Mišios visoms narėms.

— Vinco Lukaško šeimoje lankosi brolis Kazys su žmona Emilija iš Australijos. Broliai susitiko po 32 metų. Kazio Lukaško šeima Melburno priemiestyje yra gerai įsikūrusi; užaugino sūnų Kazimierą ir dukterį Marytę, ilgus metus turėjo restoraną; dabar, jį pardavę, keliauja. Aplanke brolį Vinčą, skrenda į Vokietiją, Prancūziją ir vėl grįžta į

Australiją. Linkime sėkmingos kelionės. S. Sk.

DONALDAS PALISAITIS, baigęs biochemiją labai gerais pažymiais McGill universitete Montrealyje

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6.0 %
Taupomasis s-tas	8.25 %
Pensijų planas	8.5 %
Term. ind. 1 m.	9 %
Term. ind. 2 m.	9.25 %
Term. ind. 3 m.	9.5 %

Duoda nemokamą gyvybės apdrau-

ką iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	10.5 %
Nekilm. turto	10.0 %
Čekių kredito	12.0 %
Investacines nuo	10.5 %

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilgiausius savaitgalius.

3907-A Rosemont Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Milijoninis miestas...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ministerio kalba

Ontario provincinės vyriausybės min. L. Grossmanas ilgesnėje kalboje sakėsi neseniai lankęsis Sov. Sąjungoje, kur buvęs visą laiką sekamas, bauginamas, tikrinamas. Disidentai, kurie lankė jį viešbutyje, milicininkų buvę ten pat pagriebti. Kanada, kurios gyvenimas yra pagrįstas žmogaus teisėmis bei laisvėmis, turi kovoti už tuos, kurie yra priversti tylėti. Svarbu visiems veikti sutartinai.

Visų kalbas užbaigė Toronto katalikų arkivyskupijos atstovas kun. Clough specialia malda.

Demonstrantų tarpe matėsi ne tik lietuvių, bet ir kitų tautybių plakatų, ypač ukrainiečių. Visi dalyviai gyvai reagojo į kalbėtojų pareiškimus plojimai. Kai buvo paskelbta, kad demonstracija su plakatais turi žygiuoti prie žuvusių paminklo ties senąja rotušė, visi tvarkingoje rikiuotėje nuėjo, sustoję ratu, išklaušė žodžio lietuvių kalba, sugiedodami Lietuvos himną ir išsiskirstė. Dalyvių tarpe buvo matyti lietuvių ir iš kitų vietovių, ypač Hamiltono (atvyko pilnas autobusas).

Televizija ir spauda

Šią demonstraciją pastebėjo ir gyvai sekė informacinių tarnybų žmonės. Tos pačios dienos vakarą CBC televizija painformavo apie demonstraciją ir parodė išpūdingą plakatų mišką. Sekančios dienos rytą dienraštis "The Toronto Sun", pats palankiausias tokiom demonstracijom, pirmajame puslapyje išspausdino didelę spalvotą nuotrauką su paaiškinimu, kad tai

Kanados lietuvių demonstracija, protestavusi prieš V. Petkaus nuteisimą ir kad jo atvejį spaudoje buvo mažiau keliamas.

"The Globe and Mail" išspausdino ilgoką demonstracijos aprašymą ir nemažą nuotrauką. Prieš demonstraciją geriausiai informavo "The Toronto Sun" — išspausdino platoką pranešimą ir davė net vedamąjį. Hamiltono dienraštis "The Spectator" taip pat išspausdino vedamąjį. Apie įvykusią demonstraciją kalbėjo ir radio tarnybos. "The Toronto Star" liepos 20 d. numeryje buvo įdėtas skelbiminis pranešimas, užkastas tarp skelbimų, kurio beveik niekas nepastebėjo, bet liepos 21 d. išspausdino didelę nuotrauką ir aprašymą.

Dėl demonstracijos dalyvių skaičiaus, kaip paprastai, tokiais atvejais, nesutariama. Vieni kalba apie 400, kiti — apie 500 ir pan. Taip atrodo demonstracijos pradžioje